

سبدگردان بها بازار پارس (سهامی خاص)

بررسی اجمالی صنعت پالایش
فرآورده‌های نفتی در بازار سرمایه ایران

تحلیل‌گر: هادی حمید

تیر ۱۴۰۱

فهرست

۳	گروه پالایشی در یک نگاه
۹	بخش اول: نفت و جایگاه ایران در صنعت نفت
۱۰	۱- منابع انرژی جهان
۱۱	۲- مصرف انرژی براساس مناطق جغرافیایی
۱۳	۳- ذخایر نفت خام
۱۶	۴- تولید روزانه طی ۵ سال منتهی به ۲۰۲۰
۱۷	۵- مصرف روزانه نفت خام و میعانات گازی طی ۵ سال منتهی به دسامبر ۲۰۲۰
۱۸	۶- نمودار تغییرات نرخ نفت خام برنت و وست تگزاس از سال ۲۰۰۲ تا ۲۰۲۲
۱۸	۷- پیش بینی کوتاه مدت قیمت نفت توسط EIA
۲۰	۸- پیش بینی بلندمدت قیمت نفت و سایر انواع انرژی بین سالهای ۲۰۲۵ الی ۲۰۵۰
۲۱	۹- تقاضای جهانی نفت
۲۱	۱۰- جایگاه ایران در صنعت نفت
۲۳	بخش دوم: صنعت پالایش
۲۵	۱- پالایشگاه های فعال
۲۶	۲- پالایشگاه های در دست احداث
۲۶	۳- ترکیب سهامداران شرکت های پالایشی
۲۹	۴- مواد اولیه مصرفی (نفت خام و میعانات گازی)
۳۴	۵- فرآورده های نفتی
۳۷	۶- عوامل موثر بر سودآوری شرکت های پالایشی
۳۸	۷- سایر موارد با اهمیت
۳۹	بخش سوم: بررسی کلی شرکت های پالایشی و برآورد سود سال های ۱۴۰۰ و ۱۴۰۱
۴۱	شرکت پالایش نفت اصفهان - شپنا
۴۵	شرکت پالایش نفت بندرعباس - شبندر
۴۸	شرکت پالایش نفت تهران - شتران
۵۱	شرکت پالایش نفت تبریز - شبریز
۵۵	شرکت پالایش نفت شیراز - شراز
۵۸	شرکت پالایش نفت لاوان - شاوان

گروه پالایشی در یک نگاه

گروه پالایشی در یک نگاه

۱. پالایشگاه‌های فعال کشور

P/E TTM	EPS TTM	ارزش بازار	ارزش هر سهم	تعداد سهام	موقعیت	تاریخ بهره‌برداری	ظرفیت	نماد / اسم	وضعیت پذیرش در بازار سرمایه
واحد	ریال	میلیارد ریال	ریال	میلیون سهم	شهر	سال	بشکه/روز		
n/a	n/a	n/a	n/a	۱,۲۹۷	آبادان	۱۲۹۱	۴۰۰,۰۰۰	آبادان	غیربورسی
۸,۳۲	۸۲۶	۱,۳۰۷,۲۰۰	۶,۸۸۰	۱۹۰,۰۰۰	اصفهان	۱۳۵۸	۳۷۵,۰۰۰	شپنا	بورسی
n/a	n/a	n/a	n/a	۲۵,۵۰۰	بندرعباس	۱۳۹۷	۳۶۰,۰۰۰	ستاره خلیج فارس	غیربورسی
۵,۹۹	۱,۵۳۲	۱,۲۳۳,۲۵۹	۹,۱۸۰	۱۳۴,۳۴۲	بندرعباس	۱۳۷۶	۳۵۰,۰۰۰	شبندر	بورسی
۶,۴۲	۸۵۱	۹۲۸,۲۰۰	۵,۴۶۰	۱۷۰,۰۰۰	تهران	۱۳۴۷	۲۵۰,۰۰۰	شتران	بورسی
n/a	n/a	n/a	n/a	۵,۶۴۶	اراک	۱۳۷۲	۲۵۰,۰۰۰	شازند	غیربورسی
۱۲,۴۵	۱,۷۲۸	۶۴۵,۶۰۰	۲۱,۵۲۰	۳۰۰,۰۰۰	تبریز	۱۳۵۶	۱۱۰,۰۰۰	شبریز	بورسی
۶,۳۴	۲۲,۴۳۳	۱۴۶,۰۶۶	۱۴۲,۱۵۰	۱,۰۲۸	شیراز	۱۳۵۲	۶۰,۰۰۰	شراز	بورسی
۶,۰۲	۴,۰۲۱	۱۹۳,۶۰۰	۲۴,۲۰۰	۱,۱۴۳	جزیره لاوان	۱۳۵۲	۵۵,۰۰۰	شاوان	بورسی
n/a	n/a	n/a	n/a	n/a	کرمانشاه	۱۳۰۱	۲۵,۰۰۰	کرمانشاه	غیربورسی
		۴,۴۵۳,۹۲۵					۲,۲۳۵,۰۰۰		

➤ اطلاعات جدول بالا مربوط به آخرین گزارشات و قیمت‌های معامله در تاریخ ۳۱ خرداد ۱۴۰۱ است.

➤ علت بالاتر بودن P/E TTM "شبریز" نسبت به سایر شرکت‌های هم‌گروه، عدم تعلق سود به سهام جایزه و حق تقدم حاصل از افزایش سرمایه به تاریخ

۱۴۰۱/۰۲/۰۱ است. به این منظور سود تقسیمی برآوردی که بیش از ۵,۰۰۰ ریال است، در قیمت سهم لحاظ شده است.

گروه پالایشی در یک نگاه

۲. برآورد سود هر سهم شرکت‌های پالایشی

ناماد	EPS 1400	EPS 1400	EPS 1401	قیمت هر سهم در تاریخ ۳۱ خرداد	سود تقسیمی	DPS 1400	D/P	P/E 1400	P/E 1401
شپنا	۸۲۶	۹۳۴	۲,۲۶۶	۶,۸۸۰	۷۰	۶۵۴	۹,۵۰	۸,۳۲	۲,۷۵
شبندر	۱,۵۳۲	۱,۶۸۹	۳,۸۴۹	۹,۱۸۰	۷۰	۱,۱۸۲	۱۲,۸۸	۵,۹۹	۲,۰۸
شتران	۸۵۱	۹۸۲	۲,۳۱۳	۵,۴۶۰	۲۰	۱۹۶	۳,۶۰	۶,۴۲	۲,۲۸
شبریز	۵,۱۸۴	۷,۱۰۵	۶,۲۴۵	۲۱,۵۲۰	۷۵	۵,۳۲۹	۲۴,۷۶	۴,۱۵	۲,۵۹
شراز	۲۲,۴۳۳	۲۷,۵۳۴	۶۸,۴۲۰	۱۴۲,۱۵۰	۷۵	۲۰,۶۵۱	۱۴,۵۳	۶,۳۴	۱,۷۸
شاوان	۴,۰۲۱	۴,۶۲۸	۹,۵۳۸	۲۴,۲۰۰	۷۵	۳,۴۷۱	۱۴,۳۴	۶,۰۲	۲,۱۷

- به منظور قابلیت مقایسه بهتر نسبت **P/E 1400** سود سال ۱۴۰۰ شبریز براساس سرمایه قدیم (۱۰ میلیارد سهم) و سود سال ۱۴۰۱ این نماد براساس سرمایه جدید (۳۰ میلیارد سهم) برآورد شده است.
- از آنجا که تا تاریخ این گزارش سرمایه شراز ثبت نشده است، سود سال ۱۴۰۰ و ۱۴۰۱ این نماد براساس سرمایه قدیم در جدول بالا اعمال شده است.
- مبنای برآورد سود سال ۱۴۰۱ گروه پالایش، نرخ نفت خام و فرآورده‌های نفتی طی فصل بهار ۱۴۰۱ براساس نرخ‌های اعلامی نشریه پلتس بوده که با توجه به جداول بندهای ۴ و ۵ رشد بسیار زیادی نسبت به سال ۱۴۰۰ داشته است. این موضوع باعث افزایش سود برآوردی سال ۱۴۰۱ نسبت به سال ۱۴۰۰ گردیده است.
- سود سال ۱۴۰۱ با فرض عدم تغییر مبنای قیمت‌گذاری نرخ نفت خام و فرآورده‌های نفتی نسبت به دستورالعمل نرخ‌گذاری سال ۱۴۰۰ برآورد شده است.
- میانگین نرخ ارز مبنای تسعیر برای کل سال ۱۴۰۱ معادل ۲۶۰,۰۰۰ برآورد شده است.

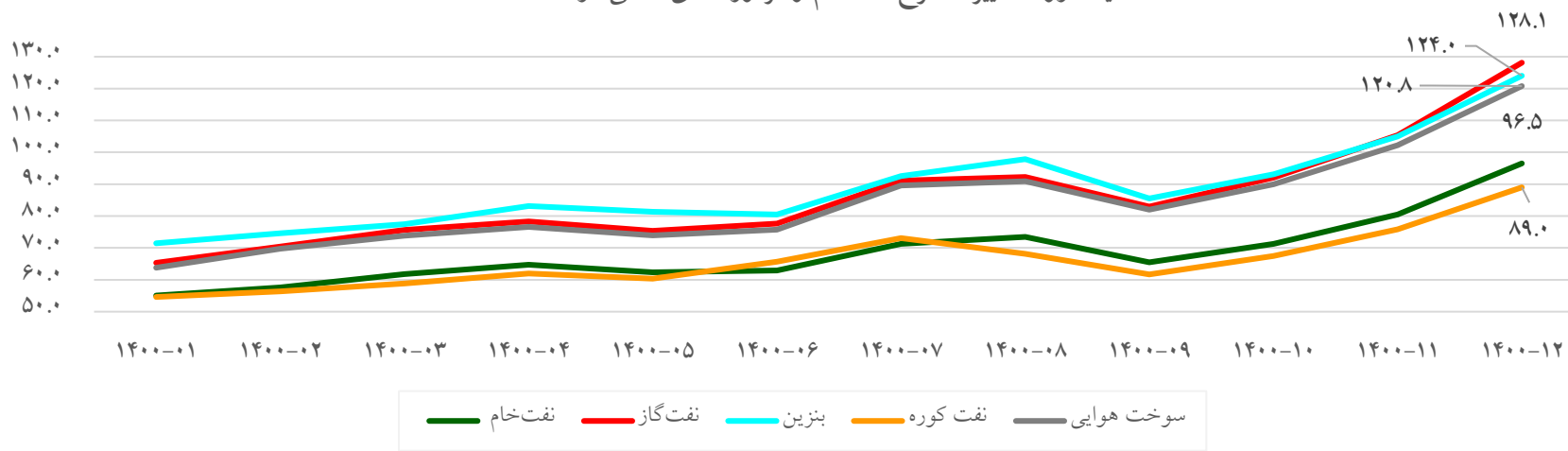
گروه پالایشی در یک نگاه

۳. شرکت‌های دارای طرح‌های افزایش کیفیت محصولات و افزایش میزان ذخایر که برآورد می‌گردد پروژه‌های آن‌ها در سال ۱۴۰۱ به بهره‌برداری برسد.

نماد	موضوع طرح	برآورد تاریخ بهره‌برداری
شپنا	گوگردزدایی از نفت گاز و تولید نفت گاز با کیفیت 10 PPM	اواسط سال ۱۴۰۱
شبندر	طراحی بنیادی طرح ارتقا کیفیت محصولات سنگین	اواسط سال ۱۴۰۱
	پروژه احداث ۶ مخزن جدید جهت ذخیره سازی فرآورده‌های تولیدی	اواسط سال ۱۴۰۱
شبریز	افزایش کیفیت نفت گاز و تولید نفت گاز با کیفیت 10 PPM	اواسط سال ۱۴۰۱
	افزایش ظرفیت شرکت وابسته	اواخر سال ۱۴۰۱
شراز	ارتقای کیفیت بنزین به یورو ۵	پایان ۱۴۰۰ اعلام شده است لیکن با توجه به درصد پیشرفت و مخارج برآوردی تکمیل پروژه، به‌نظر می‌رسد بهره‌برداری از این پروژه‌ها با تاخیر صورت گیرد.
	ارتقای کیفیت نفت گاز تولیدی و تولید نفت گاز با کیفیت 10 PPM	اواخر سال ۱۴۰۱

۴. مقایسه نرخ نفت خام و فرآورده‌های اصلی طی سال ۱۴۰۰

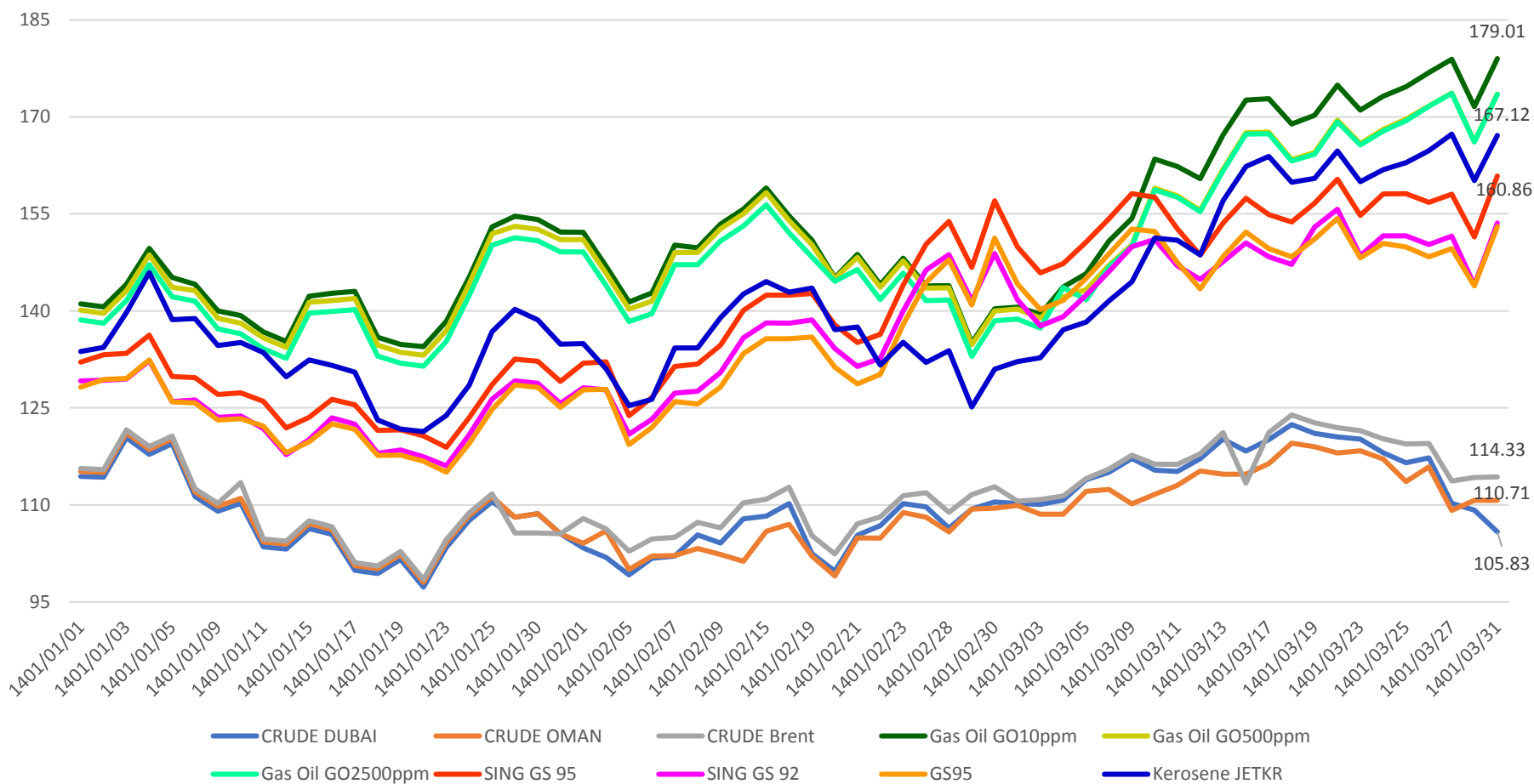
مقایسه روند تغییرات نرخ نفت خام و فرآورده‌های اصلی در سال ۱۴۰۰

گروه پالایشی در یک نگاه

۵. مقایسه میانگین قیمت نفت خام و فرآورده‌های اصلی طی سه ماهه ابتدای سال ۱۴۰۱

مقایسه نرخ نفت خام مبنای محاسبه نرخ نفت‌های پالایشی و نرخ انواع نفت‌گاز، بنزین و سوخت هوایی در سه ماهه اول سال براساس نشریه پلتس - دلار بشکه

گروه پالایشی در یک نگاه

۶. پیش‌بینی بهای نفت خام توسط (EIA)

مرکز اطلاعات انرژی آمریکا (U.S Energy Information Administration) در ماه ژوئن ۲۰۲۲ پیش‌بینی خود از قیمت نفت را به شرح زیر اعلام نمود:

- چشم‌انداز کوتاه‌مدت انرژی در ماه ژوئن (Short-Term Energy Outlook (STEO)) از عدم قطعیت بیشتری ناشی از عوامل مختلفی شامل تهاجم همه‌جانبه روسیه به اوکراین برخوردار است. مفروضات اقتصاد کلان جهانی در (STEO) از Oxford Economics اقتباس شده است و شامل رشد تولید ناخالص داخلی جهانی معادل ۳,۱ درصد در سال ۲۰۲۲ و معادل ۳,۴ درصد در سال ۲۰۲۳، در مقایسه با رشد ۶,۰ درصدی در سال ۲۰۲۱ است. گستره‌ای از نتایج بالقوه اقتصاد کلان می‌تواند بر بازارهای انرژی در دوره مورد پیش‌بینی تاثیر بگذارد. عوامل مبهم میزان عرضه انرژی در حال حاضر عبارت است از میزان تاثیر تحریم‌ها بر تولید نفت روسیه، تصمیمات تولید اوپک پلاس و میزان افزایش حفاری توسط تولیدکنندگان نفت و گاز طبیعی آمریکا.
- میانگین قیمت نفت خام برنت در ماه می ۱۱۳ دلار در هر بشکه بود. ما انتظار داریم قیمت نفت خام برنت در نیمه دوم سال ۲۰۲۲ (Q3&Q4) به ۱۰۸ دلار در هر بشکه برسد و سپس در سال ۲۰۲۳ به ۹۷ دلار در هر بشکه کاهش یابد. از آنجاکه میزان ذخایر فعلی نفت خام پایین است این موضوع باعث افزایش پتانسیل نوسانات قیمت نفت خام می‌گردد. نتایج واقعی نرخ نفت خام در دوره مورد پیش‌بینی ارتباط مستقیمی بر آثار تحریم‌های فعلی و احتمالی آتی بر میزان عرضه نفت روسیه در بازار جهانی دارد.

بخش اول:

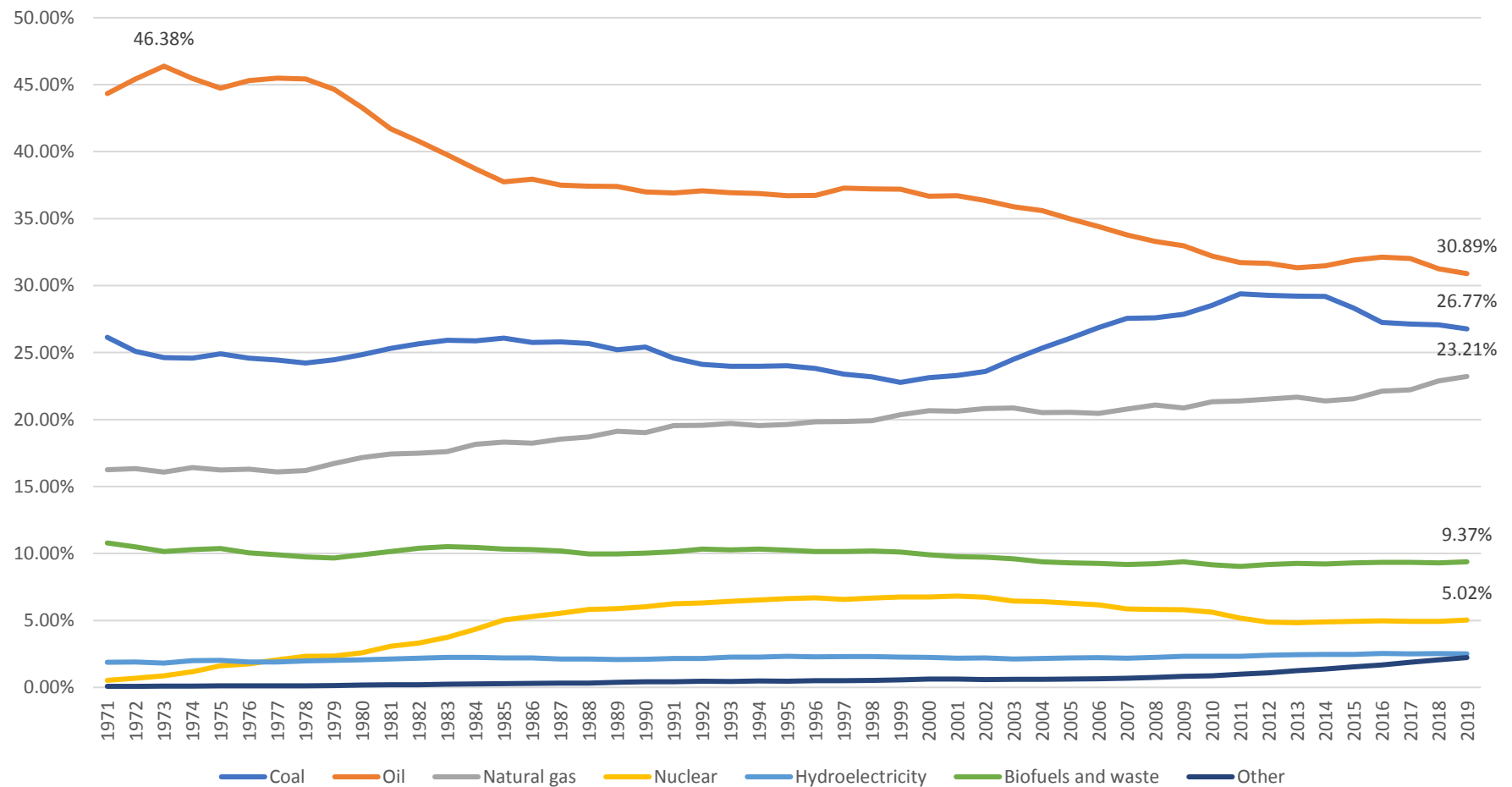
نفت و جایگاه ایران در صنعت نفت

بخش اول - نفت و جایگاه ایران در صنعت نفت

۱- منابع انرژی جهان

براساس گزارش سال ۲۰۱۹ IEA نفت خام و سوخت‌های فسیلی همچنان جایگاه اول تامین انرژی جهان را با تامین بیش از ۸۰ درصد انرژی مصرفی جوامع بشری برعهده دارند. هرچند مصرف نفت خام در تاریخ گزارش از اوج مصرف جهانی خود در دهه ۷۰ میلادی کاهش چشم‌گیری داشته لیکن به علت قیمت مناسب و تکنولوژی‌های استخراج و استفاده از آن همچنان جایگاه نخست مصرف انرژی را دارد.

منابع انرژی جهان و درصد آنها در سبد مصرفی براساس گزارش سال ۲۰۱۹ (IEA)

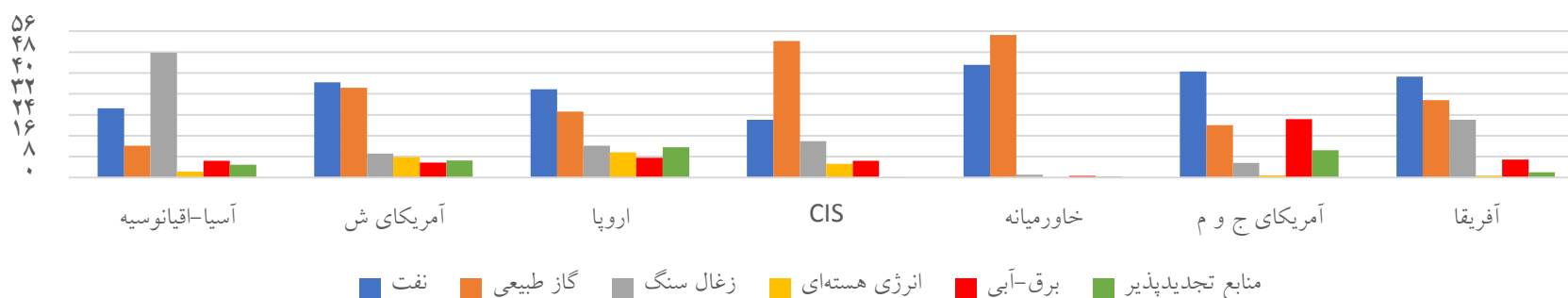
بخش اول - نفت و جایگاه ایران در صنعت نفت

۲- مصرف انرژی براساس مناطق جغرافیایی

براساس گزارش سال ۲۰۲۱ BP^۱، سهم هر کدام از منابع انرژی جهان در سبد مصرفی هر منطقه جغرافیایی به شرح نمودار زیر است:

نوع انرژی	آسیا - اقیانوسیه	آمریکای شمالی	اروپا	CIS	خاورمیانه	آمریکای جنوبی و مرکزی	آفریقا	درصد به کل انرژی مصرفی
نفت	۲۶	۳۶	۳۴	۲۲	۴۳	۴۱	۳۹	۳۱
گاز طبیعی	۱۲	۳۴	۲۵	۵۲	۵۵	۲۰	۳۰	۲۵
زغال سنگ	۴۸	۹	۱۲	۱۴	۱	۶	۲۲	۲۷
انرژی هسته‌ای	۲	۸	۱۰	۵	۰	۱	۱	۴
برق-آبی	۶	۶	۸	۶	۱	۲۲	۷	۷
منابع تجدیدپذیر	۵	۷	۱۲	۰	۰	۱۱	۲	۶
	۱۰۰	۱۰۰	۱۰۰	۱۰۰	۱۰۰	۱۰۰	۱۰۰	۱۰۰

درصد سهم منابع انرژی در سبد مصرفی هر منطقه جغرافیایی در سال ۲۰۲۰

همانگونه که در جدول بالا مشاهده می‌کنید در مناطقی مانند خاورمیانه و حوزه CIS به علت وجود منابع بسیار زیاد گاز طبیعی، این منابع درصد بیشتری از سبد انرژی مصرفی مناطق یاد شده را شامل می‌شوند حال آنکه زغال سنگ سهم بیشتری از انرژی مصرفی منطقه آسیا - اقیانوسیه را تشکیل می‌دهد.

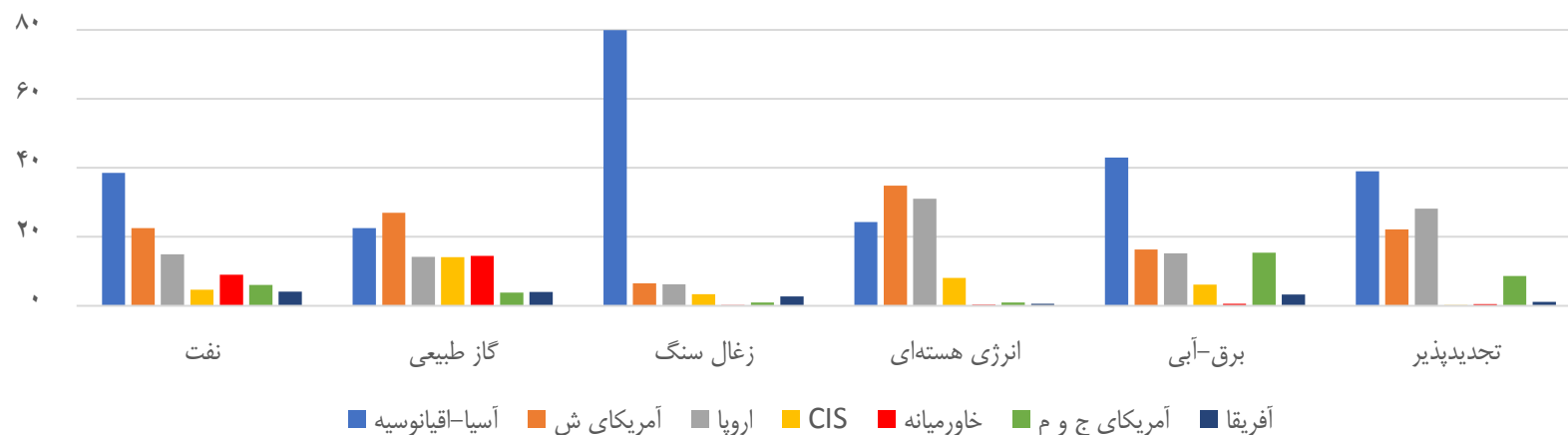
¹ bp Statistical Review of World Energy 2021

بخش اول - نفت و جایگاه ایران در صنعت نفت

همچنین درصد سهم هر منطقه از هر منبع انرژی و کل منابع مصرفی سال ۲۰۲۰ به شرح جدول و نمودار زیر است:

منطقه	نفت	گاز طبیعی	زغال سنگ	انرژی هسته‌ای	برق - آبی	تجدیدپذیر	مصرف نسبت به کل منابع
آسیا - اقیانوسیه	۳۸,۵۵	۲۲,۵۴	۷۹,۸۹	۲۴,۲۵	۴۲,۹۹	۳۸,۹۶	۴۵,۵۴
آمریکای شمالی	۲۲,۵۴	۲۶,۹۷	۶,۵۴	۳۴,۸۳	۱۶,۳۰	۲۲,۲۱	۱۹,۳۷
اروپا	۱۴,۹۷	۱۴,۱۵	۶,۲۱	۳۱,۰۱	۱۵,۲۵	۲۸,۱۹	۱۳,۸۵
CIS	۴,۷۰	۱۴,۰۸	۳,۴۲	۸,۰۷	۶,۱۸	۰,۲۵	۶,۶۶
خاورمیانه	۹,۰۲	۱۴,۴۵	۰,۲۵	۰,۲۹	۰,۵۹	۰,۵۲	۶,۵۴
آمریکای جنوبی و مرکزی	۶,۱۰	۳,۸۱	۰,۹۸	۰,۹۶	۱۵,۳۷	۸,۶۸	۴,۷۰
آفریقا	۴,۱۳	۴,۰۰	۲,۷۱	۰,۵۸	۳,۳۲	۱,۱۹	۳,۳۴
	۱۰۰	۱۰۰	۱۰۰	۱۰۰	۱۰۰	۱۰۰	۱۰۰

درصد مصرف منابع استفاده شده در سال ۲۰۲۰ براساس مناطق جغرافیایی

بخش اول – نفت و جایگاه ایران در صنعت نفت

جدول و نمودار بالا که براساس گزارش سال ۲۰۲۱ BP تهیه شده است، نشان می‌دهد منطقه آسیا – اقیانوسیه بیشترین مقدار مصرف از هر کدام از منابع انرژی جهان را دارد. همچنین این منطقه به تنهایی بیش از ۴۵ درصد کل سوخت مصرفی سال ۲۰۲۰ را استفاده نموده است. همچنین چهار کشور چین، آمریکا، هند و روسیه به ترتیب با مصرف ۲۶ درصد، ۱۹ درصد، ۶ درصد و ۵ درصد از کل انرژی تولید شده در سال ۲۰۲۰ به تنهایی ۵۳ درصد کل مصرف انرژی سال را شامل می‌شوند.

۳- ذخایر نفت خام

یکی از موارد کلیدی بررسی منابع انرژی جهان و آینده آن، تخمین میزان ذخایر نفت خام به عنوان مهم‌ترین منبع انرژی فعلی است از این رو موارد زیر ارائه می‌گردد:

ذخایر اثبات شده تا پایان سال ۲۰۲۰: هیچ فرد یا نهادی در جهان نمی‌تواند دقیقاً بداند که چه مقدار نفت در زیر سطح زمین وجود دارد یا اکتشاف و استخراج چند میلیون بشکه نفت در آینده امکان‌پذیر خواهد بود. همه اعدادی که در جداول آتی ارائه می‌شوند، در بهترین حالت، برآوردهایی آگاهانه براساس دانش و تکنولوژی امروز هستند. در مفهوم عمومی «ذخایر» نفت، چندین تفاوت کلیدی وجود دارد که مهمترین آنها عبارتند از:

الف) ذخایر اثبات شده "Proved reserves": منظور ذخایری است که براساس دانش روز و در طول عمر میدان نفتی می‌توان حجمی معادل ۹۰ درصد یا بیشتر از آن ذخایر را استخراج نمود؛

ب) ذخایر محتمل "Probable reserves": ذخایری در این طبقه تقسیم می‌شوند که از نظر فنی و اقتصادی برآورد می‌گردد تولید بیش از ۵۰ درصد آنها محتمل باشد؛

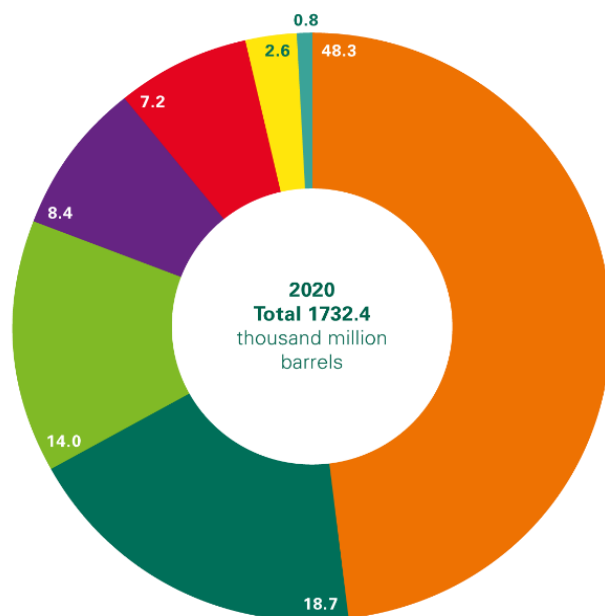
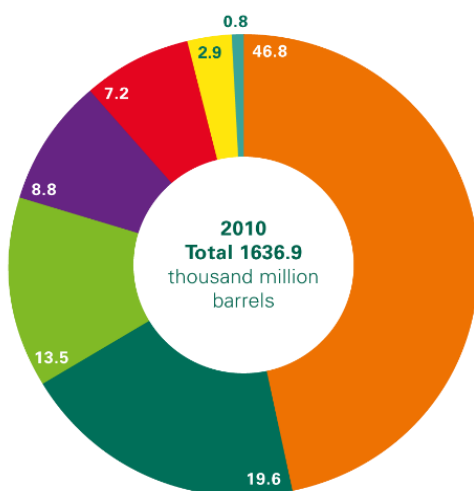
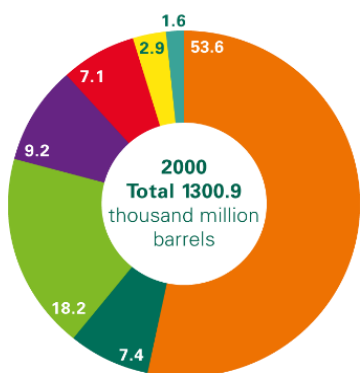
پ) ذخایر ممکن "Possible reserves": این حجم‌ها شامل ذخایری است که در حال حاضر نمی‌توان آنها را «احتمال» در نظر گرفت، اما تخمین زده می‌شود که شانس قابل توجهی (البته کمتر از ۵۰ درصد) برای تولید فنی و اقتصادی داشته باشند.

بخش اول - نفت و جایگاه ایران در صنعت نفت

ذخایر اثبات شده براساس حوزه جغرافیایی و تقسیم‌بندی‌های مختلف در سال‌های ۲۰۰۰، ۲۰۱۰ و ۲۰۲۰ به صورت کلی به شرح جدول زیر است:

سال ۲۰۲۰		سال ۲۰۱۰		سال ۲۰۰۰		منطقه
درصد	میلیارد بشکه	درصد	میلیارد بشکه	درصد	میلیارد بشکه	
۴۸	۸۳۵,۹	۴۷	۷۶۵,۹	۵۴	۶۹۶,۷	خاورمیانه
۱۹	۳۲۳,۴	۲۰	۳۲۰,۱	۷	۹۶	آمریکای جنوبی و مرکزی
۱۴	۲۴۲,۹	۱۳	۲۲۰,۳	۱۸	۲۳۶,۵	آمریکای شمالی
۸	۱۴۶,۲	۹	۱۴۴,۲	۹	۱۲۰,۱	حوزه CIS
۷	۱۲۵,۱	۸	۱۲۴,۹	۷	۹۲,۹	آفریقا
۳	۴۵,۲	۳	۴۷,۸	۳	۳۷,۷	آسیا - اقیانوسیه
۱	۱۳,۶	۱	۱۳,۶	۲	۲۱	اروپا
۱۰۰	۱,۷۳۲	۱۰۰	۱,۶۳۷	۱۰۰	۱,۳۰۱	جمع کل جهان

- Middle East
- S. & Cent. America
- North America
- CIS
- Africa
- Asia Pacific
- Europe

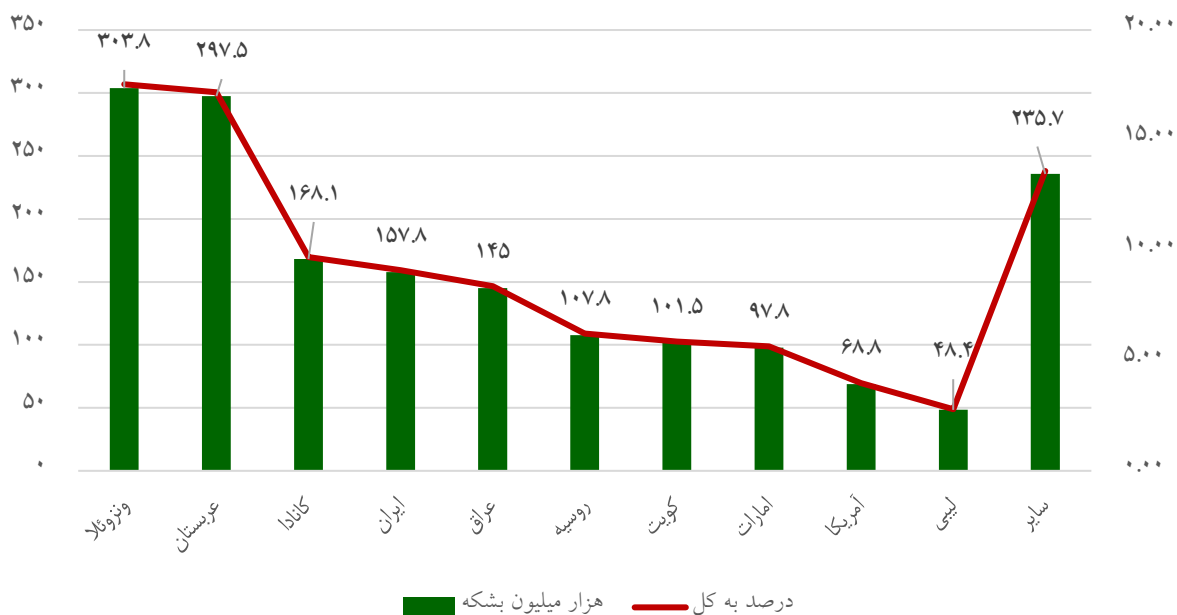

بخش اول - نفت و جایگاه ایران در صنعت نفت

۱۰ کشور با بیشترین ذخایر براساس آخرین ذخایر و همچنین نسبت ذخایر به تولید R/P ratio (براساس تولید ۲۰۲۰) به شرح جدول زیر است:

ردیف	نام کشور	میلیارد بشکه	درصد به کل	R/P ratio
۱	ونزوئلا	۳۰۳٫۸	۱۷٫۵۴	بیش از ۵۰۰ سال
۲	عربستان سعودی	۲۹۷٫۵	۱۷٫۲	۷۴ سال
۳	کانادا	۱۶۸٫۱	۹٫۷۰	۸۹ سال
۴	ایران	۱۵۷٫۸	۹٫۱	۱۴۰ سال
۵	عراق	۱۴۵	۸٫۳۷	۹۶ سال
۶	روسیه	۱۰۷٫۸	۶٫۲	۲۸ سال
۷	کویت	۱۰۱٫۵	۵٫۸۶	۱۰۳ سال
۸	امارات	۹۷٫۸	۵٫۶	۷۳ سال
۹	آمریکا	۶۸٫۸	۳٫۹۷	۱۱ سال
۱۰	لیبی	۴۸٫۴	۲٫۸	۳۳۹ سال
۱۱	سایر کشورها	۲۳۵٫۷	۱۳٫۶	
جمع کل جهان		۱٫۷۳۲		

ذخایر اثبات شده نفت در سال ۲۰۲۰ - میلیارد بشکه

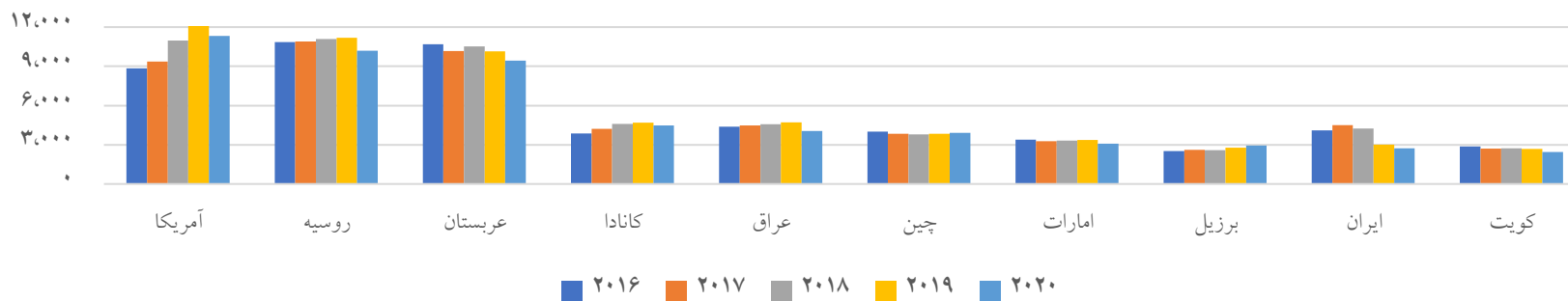

بخش اول - نفت و جایگاه ایران در صنعت نفت

۴- تولید روزانه طی ۵ سال منتهی به ۲۰۲۰

۲۰۲۰		۲۰۱۹		۲۰۱۸		۲۰۱۷		۲۰۱۶		کشور	ردیف
درصد	هزار بشکه	درصد	هزار بشکه	درصد	هزار بشکه	درصد	هزار بشکه	درصد	هزار بشکه		
۱۵	۱۱,۳۱۵	۱۵	۱۲,۲۴۸	۱۳	۱۰,۹۶۴	۱۱	۹,۳۷۱	۱۱	۸,۸۵۲	آمریکا	۱
۱۳	۱۰,۱۹۲	۱۳	۱۱,۱۸۶	۱۳	۱۱,۰۸۳	۱۳	۱۰,۸۹۸	۱۳	۱۰,۸۶۳	روسیه	۲
۱۲	۹,۴۳۰	۱۲	۱۰,۱۴۵	۱۳	۱۰,۵۳۳	۱۲	۱۰,۱۷۵	۱۳	۱۰,۶۸۸	عربستان	۳
۶	۴,۴۶۹	۶	۴,۶۹۰	۵	۴,۵۹۶	۵	۴,۲۱۶	۵	۳,۸۶۸	کانادا	۴
۵	۴,۰۴۹	۶	۴,۷۱۲	۵	۴,۵۶۸	۵	۴,۴۷۳	۵	۴,۳۷۵	عراق	۵
۵	۳,۹۰۱	۵	۳,۸۳۶	۵	۳,۷۹۸	۵	۳,۸۴۶	۵	۳,۹۹۹	چین	۶
۴	۳,۰۸۷	۴	۳,۳۶۰	۴	۳,۳۰۸	۴	۳,۲۷۹	۴	۳,۳۸۴	امارات	۷
۴	۲,۹۴۰	۳	۲,۷۸۸	۳	۲,۵۸۷	۳	۲,۶۲۲	۳	۲,۵۱۰	برزیل	۸
۴	۲,۷۳۰	۴	۳,۰۲۰	۵	۴,۲۴۰	۵	۴,۴۹۰	۵	۴,۰۹۰	ایران	۹
۳	۲,۴۳۸	۳	۲,۶۷۸	۳	۲,۷۳۷	۳	۲,۷۰۴	۴	۲,۸۶۰	کویت	۱۰
۲۹	۲۲,۱۳۰	۲۹	۲۴,۴۸۹	۳۰	۲۵,۱۵۹	۳۱	۲۵,۷۷۵	۳۲	۲۵,۹۷۰	سایر	
۱۰۰	۷۶,۶۸۱	۱۰۰	۸۳,۱۵۲	۱۰۰	۸۳,۵۷۳	۱۰۰	۸۱,۸۴۹	۱۰۰	۸۱,۴۵۹	جمع	

تولید روزانه طی ۵ سال منتهی به دسامبر ۲۰۲۰ - هزار بشکه

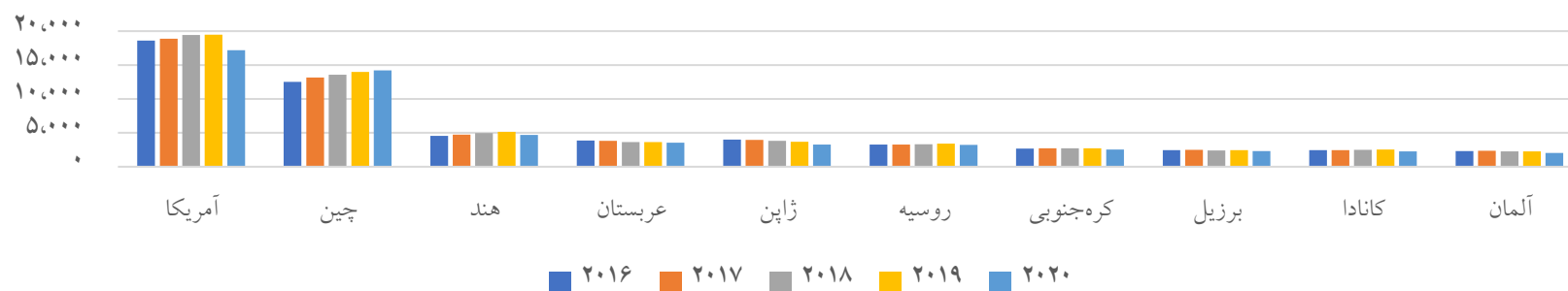
³ Crude oil and condensate production in thousands of barrels per day

بخش اول - نفت و جایگاه ایران در صنعت نفت

۵- مصرف روزانه نفت خام و میعانات گازی طی ۵ سال منتهی به دسامبر ۲۰۲۰^۴

ردی ف	کشور	۲۰۱۶		۲۰۱۷		۲۰۱۸		۲۰۱۹		۲۰۲۰	
		هزار بشکه	درصد	هزار بشکه	درصد	هزار بشکه	درصد	هزار بشکه	درصد	هزار بشکه	درصد
۱	آمریکا	۱۸,۶۲۲	۲۰	۱۸,۸۷۸	۲۰	۱۹,۴۴۷	۲۰	۱۹,۴۷۵	۲۰	۱۷,۱۷۸	۱۹
۲	چین	۱۲,۴۹۹	۱۳	۱۳,۱۳۷	۱۴	۱۳,۵۷۶	۱۴	۱۴,۰۰۵	۱۴	۱۴,۲۲۵	۱۶
۳	هند	۴,۵۴۴	۵	۴,۷۲۴	۵	۴,۹۷۴	۵	۵,۱۴۸	۵	۴,۶۶۹	۵
۴	عربستان	۳,۸۶۵	۴	۳,۷۹۹	۴	۳,۶۱۷	۴	۳,۶۳۵	۴	۳,۵۴۴	۴
۵	ژاپن	۳,۹۸۸	۴	۳,۹۵۳	۴	۳,۸۲۴	۴	۳,۶۸۹	۴	۳,۲۶۸	۴
۶	روسیه	۳,۲۶۵	۳	۳,۲۷۱	۳	۳,۳۲۰	۳	۳,۳۹۳	۳	۳,۲۳۸	۴
۷	کره جنوبی	۲,۶۹۶	۳	۲,۷۳۸	۳	۲,۷۲۰	۳	۲,۷۰۳	۳	۲,۵۶۰	۳
۸	برزیل	۲,۴۳۳	۳	۲,۴۸۱	۳	۲,۳۹۲	۲	۲,۴۳۸	۲	۲,۳۲۳	۳
۹	کانادا	۲,۴۵۲	۳	۲,۴۲۳	۳	۲,۵۰۱	۳	۲,۵۳۷	۳	۲,۲۸۲	۳
۱۰	آلمان	۲,۳۰۷	۲	۲,۳۷۴	۲	۲,۲۵۵	۲	۲,۲۷۰	۲	۲,۰۴۵	۲
	سایر	۳۷,۷۰۷	۴۰	۳۸,۳۲۶	۴۰	۳۸,۶۳۹	۴۰	۳۸,۳۰۷	۳۹	۳۳,۳۶۵	۳۸
	جمع	۹۴,۳۷۸	۱۰۰	۹۶,۱۰۴	۱۰۰	۹۷,۲۶۵	۱۰۰	۹۷,۶۰۰	۱۰۰	۸۸,۶۹۷	۱۰۰

مصرف روزانه طی ۵ سال منتهی به دسامبر ۲۰۲۰ - هزار بشکه

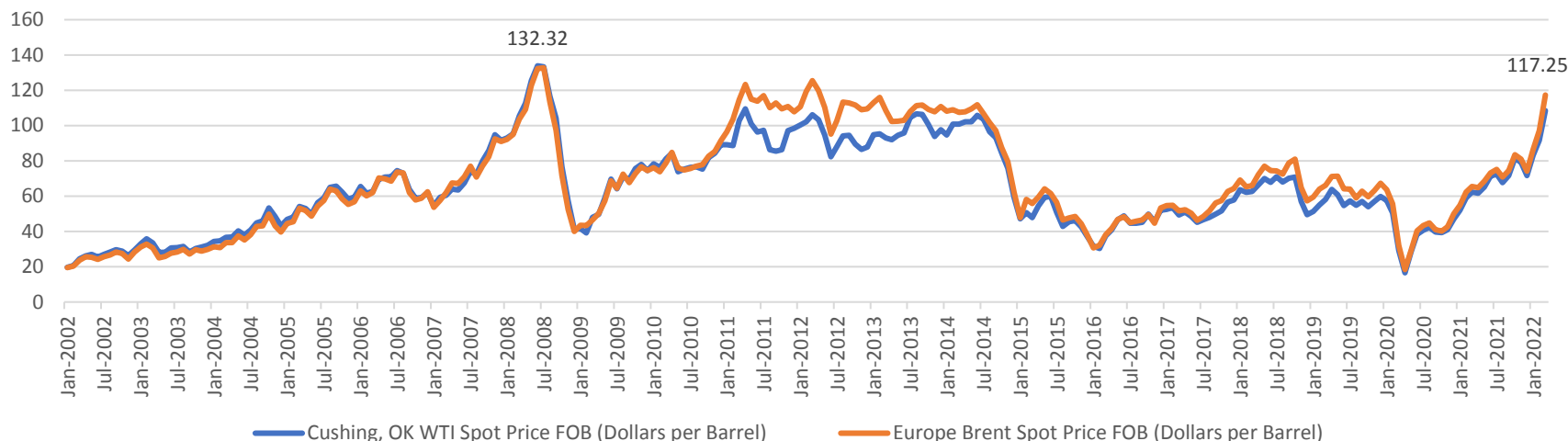

^۴ تفاوت بین ارقام مصرف جهانی و آمار تولید جهانی با تغییرات سهام، مصرف مواد افزودنی غیرنفتی و سوخت‌های جایگزین، و تفاوت‌های غیرقابل اجتناب در تعریف، اندازه‌گیری یا تبدیل اطلاعات عرضه و تقاضای نفت توسط BP توجیه شده است.

بخش اول – نفت و جایگاه ایران در صنعت نفت

۶- نمودار تغییرات نرخ نفت خام برنت و وست تگزاس از سال ۲۰۰۲ تا ۲۰۲۲

تغییرات نرخ نفت خام از ژانویه ۲۰۰۲ تا مارس ۲۰۲۲

۷- پیش‌بینی کوتاه‌مدت قیمت نفت توسط EIA^۵

مرکز اطلاعات انرژی آمریکا (U.S Energy Information Administration) در ماه ژوئن ۲۰۲۲ پیش‌بینی خود از قیمت نفت را به شرح زیر اعلام نمود:

- چشم‌انداز کوتاه‌مدت انرژی در ماه ژوئن (Short-Term Energy Outlook (STEO)) از عدم قطعیت بیشتری ناشی از عوامل مختلفی شامل تهاجم همه‌جانبه روسیه به اوکراین برخوردار است. مفروضات اقتصاد کلان جهانی در (STEO) از Oxford Economics اقتباس شده است و شامل رشد تولید ناخالص داخلی جهانی معادل ۳,۱ درصد در سال ۲۰۲۲ و معادل ۳,۴ درصد در سال ۲۰۲۳، در مقایسه با رشد ۶,۰ درصدی در سال ۲۰۲۱ است. گستره‌ای از نتایج بالقوه اقتصاد کلان می‌تواند بر بازارهای انرژی در دوره مورد پیش‌بینی تاثیر بگذارد. عوامل مبهم میزان عرضه انرژی در حال حاضر عبارتند از میزان تاثیر تحریم‌ها بر تولید نفت روسیه، تصمیمات تولید اوپک پلاس و میزان افزایش حفاری توسط تولیدکنندگان نفت و گاز طبیعی آمریکا.

⁵ www.eia.gov (short-term energy outlook)

بخش اول – نفت و جایگاه ایران در صنعت نفت

- میانگین قیمت نفت خام برنت در ماه می ۱۱۳ دلار در هر بشکه بود. ما انتظار داریم قیمت نفت خام برنت در نیمه دوم سال ۲۰۲۲ (Q3&Q4) به ۱۰۸ دلار در هر بشکه برسد و سپس در سال ۲۰۲۳ به ۹۷ دلار در هر بشکه کاهش یابد. از آنجاکه میزان ذخایر فعلی نفت خام پایین است این موضوع باعث افزایش پتانسیل نوسانات قیمت نفت خام می‌گردد. نتایج واقعی نرخ نفت خام در دوره مورد پیش‌بینی ارتباط مستقیمی بر آثار تحریم‌های فعلی و احتمالی آتی بر میزان عرضه نفت روسیه در بازار جهانی دارد.
- ما پیش‌بینی می‌کنیم که تولید کل سوخت مایع روسیه از ۱۱,۳ میلیون بشکه در روز در سه ماهه اول سال ۲۰۲۲ (Q1) به ۹,۳ میلیون بشکه در روز در سه ماهه چهارم ۲۰۲۳ (Q4) کاهش یابد. این (STEO) شامل ممنوعیت اخیر اتحادیه اروپا برای واردات نفت خام و فرآورده‌های نفتی از طریق دریا از روسیه است. ما فرض می‌کنیم ممنوعیت واردات نفت خام تا ۶ ماه دیگر و ممنوعیت واردات فرآورده‌های نفتی تا ۸ ماه دیگر اعمال می‌شود. این پیش‌بینی محدودیت‌های بیمه کشتی‌رانی را منعکس نمی‌کند، زیرا جزئیات مربوط به چنین محدودیت‌هایی در زمان نهایی کردن این پیش‌بینی در ۲ ژوئن در دسترس نبود. احتمال اینکه این تحریم‌ها یا سایر تحریم‌های احتمالی آینده تولید نفت روسیه را بیش از حد انتظار کاهش دهند، می‌تواند باعث افزایش نفت خام در دوره مورد پیش‌بینی گردد.
- اوپک پلاس در نشست دوم ژوئن خود از تعدیل افزایشی اهداف تولید برای ماه‌های جولای و آگوست خبر داد. ما انتظار داریم تولید نفت خام اوپک در نیمه دوم سال ۲۰۲۲ به ۲۹,۲ میلیون بشکه در روز برسد که ۰,۸ میلیون بشکه در روز نسبت به نیمه اول سال ۲۰۲۲ بیشتر است.
- متوسط قیمت خرده‌فروشی بنزین معمولی در ایالات متحده در ماه مه به طور متوسط ۴,۴۴ دلار به ازای هر گالن (gal) و متوسط قیمت خرده‌فروشی گازوئیل ۵,۵۷ دلار به ازای هر گالن (gal) بود. افزایش قیمت بنزین و گازوئیل منعکس‌کننده حاشیه‌ای پالایشی برای آن دسته از محصولات است که در میان سطوح پایین موجودی در بالاترین حد یا نزدیک به رکورد هستند. ما انتظار داریم که حاشیه سود ناخالص عمده فروشی بنزین (تفاوت بین قیمت عمده فروشی بنزین و نفت خام برنت) از ۱,۱۷ دلار در هر (gal) در ماه مه به میانگین ۸۱ سنت در هر (gal) در سه ماهه سوم ۲۰۲۲ کاهش یابد، و ما انتظار داریم که قیمت خرده‌فروشی بنزین در سه ماهه سوم ۲۲ به طور متوسط ۴,۲۷ دلار در هر (gal) باشد. حاشیه سود ناخالص عمده فروشی گازوئیل در پیش‌بینی از ۱,۵۳ دلار به ازای هر (gal) در ماه مه به ۱,۰۷ دلار به ازای هر (gal) در سه ماهه سوم ۲۰۲۲ کاهش می‌یابد و گازوئیل خرده‌فروشی به طور متوسط ۴,۷۸ دلار در هر (gal) در سه ماهه سوم سال ۲۰۲۲ است.
- طبق پیش‌بینی ما، پالایشگاه‌های ایالات متحده در سه ماهه سوم سال ۲۲ به طور متوسط در حد ۹۴ درصد ظرفیت خود در حال فعالیت هستند که این موضوع به علت حاشیه سود ناخالص بالای عمده فروشی محصولات است. برخلاف انتظار ما مبنی بر بهره‌برداری از پالایشگاه‌ها در حد ظرفیت پنج سال گذشته یا نزدیک به بالاترین سطح آن، ظرفیت پالایشگاه‌ها قابل بهره‌برداری حدود ۹۰۰,۰۰۰ بشکه در روز کمتر از پایان سال ۲۰۱۹ است و در نتیجه، ما انتظار نداریم کل تولیدات پالایشگاه‌ها به بالاترین سطح خود در پنج سال گذشته برسد. اگرچه ما انتظار داریم که بهره‌برداری بالای پالایشگاه به کاهش حاشیه سود ناخالص عمده فروشی از سطوح بی‌سابقه کمک کند.

بخش اول – نفت و جایگاه ایران در صنعت نفت

۸- پیش‌بینی بلندمدت قیمت نفت و سایر انواع انرژی بین سال‌های ۲۰۲۵ الی ۲۰۵۰

براساس گزارش منتشر شده سال ۲۰۲۱^۶، EIA پیش‌بینی می‌کند که تا سال ۲۰۲۵ قیمت نفت خام برنت به ۶۶ دلار در هر بشکه افزایش خواهد یافت. تا سال ۲۰۳۰، تقاضای جهانی قیمت نفت برنت را به ۸۹ دلار در هر بشکه می‌رساند. پیش‌بینی می‌شود تا سال ۲۰۴۰ به علت پایان یافتن منابع نفتی ارزان و گران شدن استخراج نفت، قیمت نفت خام برنت معادل ۱۳۲ دلار در هر بشکه باشد. پیش‌بینی‌ها حکایت از قیمت ۱۸۵ دلار در هر بشکه برای نفت خام تا سال ۲۰۵۰، دارد.

EIA فرض می‌کند به علت اتکای بیشتر شرکت‌های برق به گاز طبیعی و انرژی‌های تجدیدپذیر، تقاضا برای نفت کاهش می‌یابد. همچنین برآورد می‌گردد رشد اقتصاد سالانه معادل حدود ۱,۹ درصد باشد، در حالی که مصرف انرژی ۰,۴ درصد در سال کاهش می‌یابد.

به‌طور کلی برآورد می‌شود، قیمت‌های آتی نفت خام تا حد زیادی به نوآوری در انرژی، حمل‌ونقل و سایر صنایع بستگی داشته باشد، زیرا جوامع بشری و حکومت‌ها تلاش می‌کنند تا وابستگی به سوخت‌های فسیلی را کاهش دهند.

پیش‌بینی EIA از تغییرات قیمت انواع انرژی تا سال ۲۰۵۰ به شرح جدول زیر است:

Supply, disposition, and prices	Reference case						
	2020	2025	2030	2035	2040	2045	2050
Prices (nominal dollars per unit)							
crude oil prices (dollars per barrel)							
Brent	41	66	89	109	132	159	185
West Texas Intermediate	39	64	86	105	128	149	178
Natural gas at Henry Hub (dollars per million Btu)	2.07	3.10	4.08	4.84	5.40	5.98	7.21
Coal (dollars per ton)							
At the mine-mouth	34.1	33.1	35.8	41.2	48.7	56.9	67.7
Average electricity (cents per kwh)	10.4	11.1	12.5	14.1	15.3	16.9	18.8

⁶ U.S. Energy Information Administration. "Annual Energy Outlook 2021 - Appendix A," Page 2.

بخش اول - نفت و جایگاه ایران در صنعت نفت

۹- تقاضای جهانی نفت

اوپک طی گزارش آوریل ۲۰۲۲ پیش‌بینی خود از رشد تقاضای جهانی نفت در سال ۲۰۲۲ را با اشاره به تاثیر حمله روسیه به اوکراین، افزایش تورم به دلیل افزایش قیمت نفت خام و احیای نوع ویروس کروناوی Omicron در چین نسبت به گزارش قبلی کاهش داد. سازمان کشورهای صادرکننده نفت (اوپک) در گزارش ماهانه خود اعلام کرد تقاضای جهانی در سال ۲۰۲۲ به میزان ۳,۶۷ میلیون بشکه در روز افزایش خواهد یافت که ۴۸۰ هزار بشکه در روز کمتر از پیش‌بینی قبلی آن سازمان است.

اوپک در این گزارش افزود: در حالی که پیش‌بینی می‌شود روسیه و اوکراین هر دو در سال ۲۰۲۲ با رکود اقتصادی مواجه شوند، بقیه اقتصاد جهانی نیز کاملاً تحت تاثیر قرار خواهد گرفت. «افزایش شدید قیمت کالاها در ترکیب با تنگناهای زنجیره تامین و مشکلات لجستیکی مرتبط با COVID-19 در چین و جاهای دیگر همگی به تورم جهانی دامن می‌زنند».

با این وجود، همانطور که اوپک پیش‌بینی کرده است، انتظار می‌رود مصرف جهانی نفت در سه ماهه سوم از مرز ۱۰۰ میلیون بشکه در روز فراتر رود. براساس گزارش اخیر اوپک، مصرف بیش از ۱۰۰ میلیون بشکه نفت خام در روز آخرین بار در سال ۲۰۱۹ تجربه شده است.

اوپک تورم را عامل اصلی تاثیرگذار بر اقتصاد جهانی دانست و پیش‌بینی رشد اقتصادی امسال را از ۴,۲ درصد به ۳,۹ درصد کاهش داد و گفت که احتمال کاهش بیشتر نیز وجود دارد.

اوپک طی این گزارش در خصوص سرمایه‌گذاری اعضا می‌گوید: سرمایه‌گذاری ناکافی برخی از اعضای اوپک در میدین نفتی - که تا حدی نتیجه همه‌گیری ناشی از ویروس کروناست - به این معنی است که این گروه نتوانسته است به طور کامل افزایش تولید خود را برآورده کند.

گزارش اوپک نشان داد تولید اوپک در ماه مارس تنها با ۵۷ هزار بشکه افزایش به ۲۸,۵۶ میلیون بشکه در روز رسید که نسبت به افزایش ۲۵۳ هزار بشکه‌ای که اوپک طبق توافق اوپک پلاس مجاز دانسته بود، عقب‌تر است.

اوپک انتظار دارد عرضه نفت آمریکا به میزان ۸۸۰ هزار بشکه در روز در سال ۲۰۲۲ افزایش یابد که نسبت به ۶۷۰ هزار بشکه در روز در ماه گذشته بیشتر شده است، همچنین این پتانسیل برای افزایش عرضه نفت توسط آمریکا همچنان وجود دارد.

۱۰- جایگاه ایران در صنعت نفت

ایران یکی از مؤسسين اوپک در سال ۱۹۶۰ و نخستین دبیرکل آن سازمان بوده و در حال حاضر یکی از اعضای مهم اوپک است. سازمان اوپک در کنار روسیه و آمریکا یکی از مهم‌ترین بازیگران نفت در جهان بوده که براساس گزارش BP برای سال ۲۰۲۰، بیش از ۷۰ درصد ذخایر اثبات شده نفت خام که معادل ۱,۲۱۵ میلیارد بشکه می‌باشد، در اختیار ۱۳ عضو آن سازمان است. ایران از لحاظ ذخایر اثبات شده رتبه سوم کشورهای عضو اوپک (بعد از ونزوئلا و عربستان سعودی) و رتبه چهارم جهان را دارا می‌باشد.

همچنین اعضای اوپک در سال ۲۰۲۰ معادل ۳۵ درصد کل نفت خام جهان را تولید نموده‌اند. علت فاصله زیاد بین سهم نفت خام تولیدی کشورهای عضو اوپک نسبت به ذخایر اثبات شده آن‌ها و همچنین سهم سایر بازیگران بزرگ نفت، عدم توسعه مناسب زیرساخت‌ها، توان تکنولوژیکی پایین‌تر، جنگ و تحریم طولانی مدت اعضای آن سازمان بوده است. به عنوان مثال در پی تحریم‌ها، تولید ونزوئلا از ۲,۷ میلیون بشکه در روز در سال ۲۰۱۰ به ۴۸۸ هزار بشکه در روز در سال ۲۰۲۰ کاهش یافته است.

بخش اول – نفت و جایگاه ایران در صنعت نفت

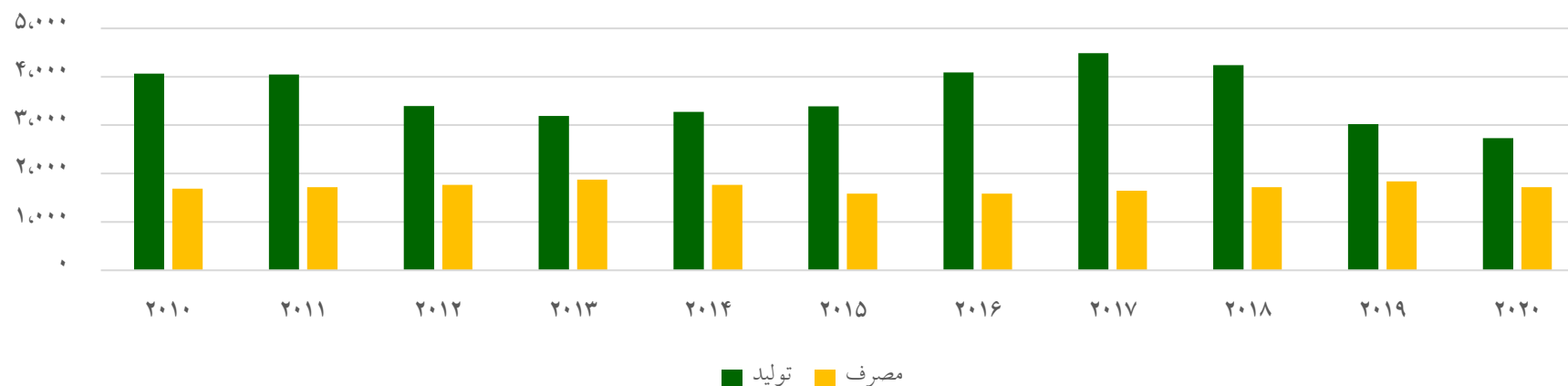
اوپک پلاس:

با افزایش تولید و صادرات نفت در دیگر کشورهای جهان، قدرت اوپک در جهان، کاهش یافت. دسامبر ۲۰۱۶ در نشست الجزایر و پس از دو سال سقوط قیمت نفت در بازارهای جهانی، سازمان کشورهای صادرکننده نفت با ۱۰ کشور دیگر تولیدکننده غیر عضو اوپک (روسیه، مکزیک، جمهوری آذربایجان، بحرین، سودان، سودان جنوبی، مالزی، قزاقستان، برونی، و عمان) برای کاهش تولید به توافق رسید. اوپک پلاس با هدف همراهی دیگر تولیدکنندگان نفت با اوپک، در تنظیم بازار و کنترل قیمت‌ها شکل گرفته است.

تولید و مصرف نفت و میعانات گازی ایران از سال ۲۰۱۰ تا ۲۰۲۰

شرح	واحد	۲۰۱۰	۲۰۱۱	۲۰۱۲	۲۰۱۳	۲۰۱۴	۲۰۱۵	۲۰۱۶	۲۰۱۷	۲۰۱۸	۲۰۱۹	۲۰۲۰
تولید	هزار بشکه	۴,۰۶۸	۴,۰۴۸	۳,۳۹۸	۳,۱۹۲	۳,۲۷۳	۳,۳۹۲	۴,۰۹۰	۴,۴۹۰	۴,۲۴۰	۳,۰۲۰	۲,۷۳۰
مصرف	هزار بشکه	۱,۶۸۵	۱,۷۱۵	۱,۷۶۳	۱,۸۷۶	۱,۷۶۴	۱,۵۸۲	۱,۵۸۵	۱,۶۴۴	۱,۷۱۷	۱,۸۴۱	۱,۷۱۵
تفاوت	هزار بشکه	۲,۳۸۳	۲,۳۳۳	۱,۶۳۵	۱,۳۱۶	۱,۵۰۹	۱,۸۱۰	۲,۵۰۵	۲,۸۴۶	۲,۵۲۳	۱,۱۷۹	۱,۰۱۵
مصرف به تولید	درصد	۴۱	۴۲	۵۲	۵۹	۵۴	۴۷	۳۹	۳۷	۴۰	۶۱	۶۳

تولید و مصرف نفت و میعانات گازی ایران – هزار بشکه در روز

⁷ Crude oil and condensate production in thousands of barrels per day

بخش دوم:
صنعت پالایش

بخش دوم – صنعت پالایش

مقدمه

نفت، هیدروکربن‌های مولکولی با طول‌های متفاوت است که تنها از هیدروژن و کربن تشکیل شده‌اند. این ماده به صورت خام یا فرآوری نشده، کاربرد چندانی ندارد. با این حال نفت به خاطر داشتن هیدروکربن‌هایی با وزن مولکولی و طول‌های مختلف می‌تواند در صورت پالایش در موارد متعددی به کار برده شود. ساختارهای مختلف مولکول‌ها به اجزای نفت خواص متفاوتی می‌دهد. پالایش نفت شامل جداکردن و افزایش خلوص اجزای تشکیل‌دهنده مواد و فرآورده‌های نفتی است. پالایش نفت تبدیل نفت خام به مواد مفیدتر و ارزشمندتر از جمله بنزین، گازوئیل، سوخت جت، گاز مایع، نفتا، روانکارها و ... است.

هر کدام از مواد یادشده دارای نقطه جوشی متفاوت هستند و از این رو می‌توان آنها را توسط فرآیند تقطیر جدا کرد. همچنین از واحدهای کاتالیستی برای بهینه‌سازی کردن محصولات در پالایشگاه‌های مدرن استفاده می‌شود. تقاضا برای فرآورده‌های نفتی سبک‌تر در حال افزایش است و از این رو پالایشگاه‌های مدرن‌تر با پیچیدگی‌های بالاتر با هدف تبدیل نفت به محصولات ارزشمندتر ساخته شده‌اند. پالایشگاه‌های نفت مجموعه‌های صنعتی بزرگ و پیچیده‌ای هستند که بر اساس خوراک، طراحی و دارای ضرایب پیچیدگی متفاوتی هستند که بر اساس پیچیدگی، محصولات متفاوتی تولید می‌کنند. هر چه ضریب پیچیدگی بالاتر باشد، امکان تولید فرآورده‌های سبک‌تر با ارزش افزوده بالاتر و در نتیجه کسب سود بیشتر فراهم می‌شود. میزان سرمایه‌گذاری برای احداث یک پالایشگاه با ضریب پیچیدگی متوسط بین ۱۵ تا ۲۰ هزار دلار به ازای هر بشکه ظرفیت پالایش است و با افزایش ضریب پیچیدگی تا ۲۵ هزار دلار در هر بشکه سرمایه‌گذاری نیاز دارد. (روزنامه دنیای اقتصاد)

با توجه به اهمیت این صنعت در اقتصاد کشور و همچنین بازار سرمایه در ادامه توضیحات کلی در خصوص صنعت پالایش ایران، فرآیند تولید، سهام‌داران، نحوه قیمت‌گذاری خوراک و محصولات تولیدی ارائه می‌گردد. شایان ذکر است که ارزش بازار بورس و فرابورس در پایان سال ۱۴۰۰ مبلغ ۶۴،۷۲۶،۵۱۵ میلیارد ریال بوده و ارزش بازار نمادهای پالایشی مبلغ ۳،۵۱۳،۴۶۷ میلیارد ریال - معادل ۵،۵ درصد کل بازار بورس و فرابورس ایران.

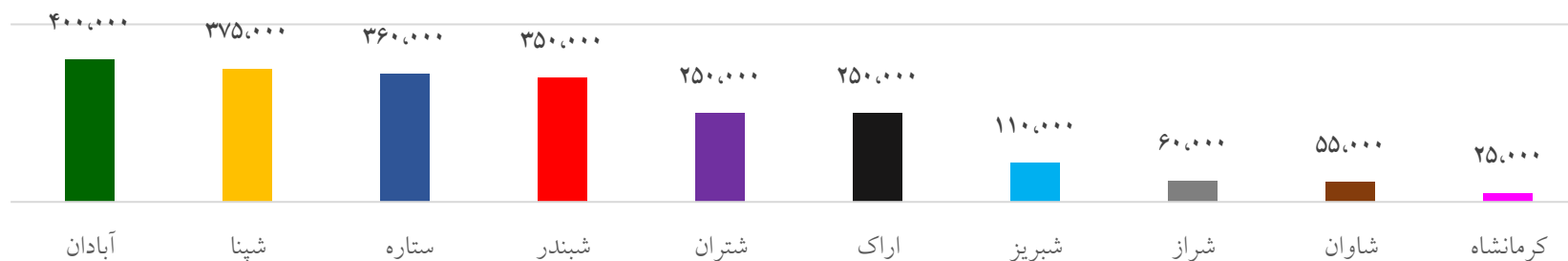
بخش دوم – صنعت پالایش

۱- پالایشگاه‌های فعال

در حال حاضر ۱۰ پالایشگاه در کشور فعال هستند که اطلاعات آن‌ها در تاریخ ۲۹ اسفند ۱۴۰۰ به شرح زیر است:

P/E TTM	EPS TTM	ارزش بازار	ارزش هر سهم	تعداد سهام	موقعیت	تاریخ بهره‌برداری	ظرفیت	نماد/ اسم	وضعیت پذیرش در بازار سرمایه
واحد	ریال	میلیارد ریال	ریال	میلیون سهم	شهر	سال	بشکه/روز		
n/a	n/a	n/a	n/a	۱,۲۹۷	آبادان	۱۲۹۱	۴۰۰,۰۰۰	آبادان	غیربورسی
۵,۹۱	۱,۱۳۶	۹۳۵,۸۷۴	۶,۷۱۰	۱۳۹,۴۷۴	اصفهان	۱۳۵۸	۳۷۵,۰۰۰	شپنا	بورسی
n/a	n/a	n/a	n/a	۲۵,۵۰۰	بندرعباس	۱۳۹۷	۳۶۰,۰۰۰	ستاره خلیج فارس	غیربورسی
۵,۹۹	۱,۵۳۲	۱,۰۱۴,۲۸۲	۷,۵۵۰	۱۳۴,۳۴۲	بندرعباس	۱۳۷۶	۳۵۰,۰۰۰	شبندر	بورسی
۶,۴۲	۸۵۱	۸۸۰,۶۰۰	۵,۱۸۰	۱۷۰,۰۰۰	تهران	۱۳۴۷	۲۵۰,۰۰۰	شتران	بورسی
n/a	n/a	n/a	n/a	۵,۶۴۶	اراک	۱۳۷۲	۲۵۰,۰۰۰	شازند	غیربورسی
۵,۳۶	۷,۱۹۲	۳۸۵,۳۰۰	۳۸,۵۳۰	۱۰,۰۰۰	تبریز	۱۳۵۶	۱۱۰,۰۰۰	شبریز	بورسی
۵,۰۶	۲۴,۷۵۹	۱۲۸,۷۰۰	۱۲۵,۲۵۰	۱,۰۲۸	شیراز	۱۳۵۲	۶۰,۰۰۰	شراز	بورسی
۴,۹۲	۲۹,۹۸۹	۱۶۸,۷۱۲	۱۴۷,۵۵۰	۱,۱۴۳	جزیره لاوان	۱۳۵۲	۵۵,۰۰۰	شوان	بورسی
n/a	n/a	n/a	n/a	n/a	کرمانشاه	۱۳۰۱	۲۵,۰۰۰	کرمانشاه	غیربورسی
		۳,۵۱۳,۴۶۷					۲,۲۳۵,۰۰۰		

ظرفیت – بشکه/روز

بخش دوم – صنعت پالایش

۲- پالایشگاه‌های در دست احداث

مؤسسه فیچ سلوشنز در فصل چهارم گزارش پتروشیمی ایران به تاریخ ژوئیه ۲۰۲۱ خود اعلام می‌کند، در ایران احداث پالایشگاه‌های زیر در جریان است:

ردیف	پالایشگاه	موقعیت جغرافیایی	ظرفیت (بشکه در روز)
۱	پارس	شیراز	۱۲۰،۰۰۰
۲	آناهیتا	کرمانشاه	۱۵۰،۰۰۰
۳	شهریار	تبریز	۱۵۰،۰۰۰
۴	خوزستان	آبادان	۱۸۰،۰۰۰
۵	هرمز	بندرعباس	۳۰۰،۰۰۰
۶	کاسپین	گلستان	۳۰۰،۰۰۰

۳- ترکیب سهامداران شرکت‌های پالایشی

در فرآیند خصوصی‌سازی و همچنین توزیع سهام عدالت، واگذاری سهام مالکانه شرکت‌های پالایشی به سهام‌داران متعدد باعث چندپارگی در ساختار مدیریتی این شرکت‌ها و عدم وجود سهام‌دار کنترل کننده در بخشی از این شرکت‌ها گردید، این موضوع باعث کاهش قدرت تصمیم‌گیری و سرعت اجرای طرح‌های پربازده شده است. در جدول زیر به روشنی مشاهده می‌گردد که برخی از شرکت‌های پالایشی فاقد یک گروه کنترل کننده نهایی هستند.

در ادامه قابل مشاهده است که هر چند فرآیند خصوصی‌سازی و واگذاری سهام شرکت‌های پالایشی توسط دولت انجام شده است، لیکن همچنان دولت از طریق شرکت‌های دولتی، بانک‌ها، سازمان‌های عمومی و صندوق‌های بازنشستگی کشوری و لشکری، شرکت‌های شبه دولتی و سهام عدالت کنترل کننده نهایی شرکت‌های پالایشی است.

بخش دوم – صنعت پالایش

ترکیب سهام‌داران شرکت‌های پالایشی (بورسی و غیر بورسی) براساس صورت‌های مالی شش ماهه منتهی به ۳۱ شهریور ۱۴۰۰ و ۲۹ اسفند ۱۳۹۹ آنها به شرح جداول زیر است:

ردیف	نام شرکت	سهام‌دار عمده	سهام‌داران بالای ۲۰ درصد
۱	شرکت پالایش نفت آبادان	دولت از طریق شرکت ملی پالایش و پخش	-
۲	شرکت پالایش نفت اصفهان	-	-
۳	شرکت نفت ستاره خلیج فارس	سرمایه‌گذاری نفت و گاز و پتروشیمی تأمین (تاپیکو)	شرکت سرمایه‌گذاری اهداف
۴	شرکت پالایش نفت بندرعباس	-	بانک رفاه کارگران
۵	شرکت پالایش نفت امام خمینی شازند	دولت از طریق شرکت ملی پالایش و پخش	-
۶	شرکت پالایش نفت تهران	-	-
۷	شرکت پالایش نفت تبریز	گروه نفت و گاز پارسین (پارسان)	-
۸	شرکت پالایش نفت شیراز	گروه نفت و گاز پارسین (پارسان)	-
۹	شرکت پالایش نفت لاوان	سازمان تأمین اجتماعی	صندوق بازنشستگی بانک‌ها
۱۰	شرکت پالایش نفت کرمانشاه	شخص حقیقی	-

بخش دوم – صنعت پالایش

جدول زیر براساس ظرفیت پالایش نفت خام هر کدام از پالایشگاه‌ها تهیه شده است و هدف از آن نشان دادن میزان مالکیت هر شرکت از کل توان پالایش نفت خام کشور است. با توجه به جدول زیر محرز می‌گردد، دولت به صورت مستقیم از طریق شرکت ملی پالایش و پخش فرآورده‌های نفتی و به صورت غیرمستقیم از طریق بانک‌ها، سازمان‌های عمومی و صندوق‌های بازنشستگی کشوری و لشکری، شرکت‌های شبه دولتی، کنترل پالایشگاه‌های کشور را در اختیار دارد.

سهام مالکیتی

ردیف	سهامداران اصلی	ظرفیت اسمی (بشکه - روز)	نسبت
۱	شرکت ملی پالایش و پخش فرآورده‌های نفتی	۷۱۴،۴۴۰	٪۳۲
۲	سهام عدالت	۲۵۷،۳۲۹	٪۱۲
۳	تاپیکو	۱۷۶،۴۰۰	٪۸
۴	شرکت نفت و گاز پارسیان و زیرمجموعه‌ها	۱۴۴،۴۲۷	٪۶
۵	شرکت سرمایه‌گذاری اهداف	۱۲۶،۸۴۲	٪۶
۶	بانک رفاه کارگران	۱۰۶،۸۴۰	٪۵
۷	آوای پردیس سلامت	۵۶،۲۸۴	٪۳
۸	بانک صادرات	۵۵،۶۷۸	٪۲
۹	بانک تجارت	۵۰،۰۷۶	٪۲
۱۰	شرکت توسعه سرمایه رفاه	۴۱،۰۸۱	٪۲
۱۱	صندوق سرمایه‌گذاری پالایش یکم	۳۹،۷۷۰	٪۲
۱۲	سازمان تامین اجتماعی	۲۸،۲۲۴	٪۱
۱۳	بانک ملت	۲۷،۵۳۲	٪۱
۱۴	صندوق بازنشستگی بانک‌ها	۲۲،۵۲۰	٪۱
۱۵	سایر	۳۸۷،۵۵۸	٪۱۷
	جمع	۲،۲۳۵،۰۰۰	٪۱۰۰

بخش دوم – صنعت پالایش

۴- مواد اولیه مصرفی (نفت خام و میعانات گازی)

نفت خام و میعانات گازی ماده اولیه اصلی تولید فرآورده‌های نفتی هستند. نفت خام به عنوان خوراک اصلی پالایشگاه‌ها براساس مفاهیم مختلفی تعریف و طبقه‌بندی می‌شود که این مفاهیم و طبقه‌بندی تاثیر مستقیمی بر نرخ‌گذاری آن و همچنین ترکیب تولیدات شرکت‌های پالایشی دارند.

۴-۱. طبقه‌بندی نفت خام براساس میزان گوگرد

نفت خام افزون بر «هیدروکربورها»، ناخالصی‌هایی نظیر نیتروژن، گوگرد، نمک و فلزات نیز در خود دارد. مقدار گوگرد (سولفور) موجود در نفت، یکی از مهم‌ترین عوامل تأثیرگذار بر قیمت آن است. هیدروژن سولفید به سبب داشتن خاصیت اسیدی، خوردگی دستگاه‌های تقطیر را افزایش می‌دهد و به سبب سمی بودن، به محیط‌زیست خسارات جبران‌ناپذیری وارد می‌کند. از این‌رو، حذف آن از نفت خام ضرورتی انکارناشدنی و در عین حال پرهزینه است.

طبقه‌بندی نفت خام براساس میزان گوگرد موجود در آن به شرح جدول زیر است:

نوع	مقدار گوگرد	توضیحات	نمونه
نفت ترش	بیشتر از ۰,۵ درصد	این نوع نفت بیشتر مناسب تولید فرآورده‌های سنگین‌تر مانند نفت گاز و نفت کوره است، هر چند فرآورده‌های سبک‌تری مانند بنزین نیز از این نوع نفت قابل تولید است لیکن تولید آن هزینه بیشتری دارد.	در بین نفت‌هایی که به عنوان شاخص قیمت نفت در نظر گرفته می‌شوند، نفت خام دبی و نفت خام عمان از نوع نفت ترش هستند.
نفت شیرین	کمتر از ۰,۵ درصد	از آنجا که از نفت‌های سبک‌تر و شیرین‌تر می‌توان مقدار بیشتری فرآورده‌های پرمصرف و مرغوب نفتی مانند بنزین، نفت سفید و نفت‌گازهای کم‌گوگرد را به دست آورد، این نفت‌ها مورد علاقه پالایشگاه‌ها بوده و قیمت بالاتری دارند.	نفت‌های وست تگزاس اینترمدیت و برنت که به عنوان مرجع قیمت‌گذاری نفت در سطح بین‌المللی محسوب می‌شوند هر دو نفت‌های سبک و شیرین هستند.

میزان گوگرد موجود در نفت خام به‌طورمعمول بین ۰,۱ درصد تا سه درصد وزن نفت خام است. بیشتر نفت‌های شیرین، سبک و بیشتر نفت‌های ترش، سنگین هستند. در قرن نوزدهم برای تشخیص مرغوبیت نفت مقدار کمی از آن را مزه می‌کردند و چون نفت‌های کم‌گوگرد مزه‌ای نسبتاً شیرین و مطبوع داشتند به نفت شیرین معروف شده و نفت‌های دارای گوگرد بالا که مزه نامطبوعی داشتند به نفت ترش معروف شدند.

بخش دوم – صنعت پالایش

۴-۲. طبقه‌بندی نفت خام براساس شاخص API^۸

از شاخص (API) برای نشان دادن میزان سبکی و سنگینی نفت خام استفاده می‌شود. این شاخص از حاصل تقسیم عدد ۱۴۱٫۵ بر وزن مخصوص نفت خام در درجه حرارت ۶۰ درجه فارنهایت، منهای عدد ۱۳۱٫۵ به دست می‌آید. نفت خام سنگین‌تر باعث تولید فرآورده‌های با ارزش افزوده پایین‌تر می‌گردد.

فرمول محاسبه API	API	نوع نفت
$API = \frac{141.5}{SG} - 131.5$	API < 20	سنگین
	20 < API < 30	متوسط
	API > 30	سبک
	API > 44	بسیار سبک

جدول مقایسه‌ای برخی از رایج‌ترین انواع نفت^۹ که بعضاً مبنای قیمت‌گذاری قرار می‌گیرند با توجه به مقدار گوگرد و ضریب API:

Source	Sulfur	API	Crude
US	0.45	42	WTI
UK	0.45	37.9	Brent
UAE	0.79	40.4	Murban
UAE	1.3	39.2	Das
UAE	2.04	31	Dubai
UAE	3	30	Fateh
Saudi Arabia	1.77	33	Arab Light
Saudi Arabia	2.8	28	Arab Heavy
Russia	1.48	30.6	Urals
Oman	1.06	33.3	Oman
Iraq	2.92	30	Basrah Light
Iraq	4.2	23.6	Basrah Heavy
Iran	1.5	33.7	Iran Light
Iran	1.8	30.7	Iran Heavy

^۸ American petroleum institute

^۹ <https://www.mckinseyenergyinsights.com/resources/refinery-reference-desk/crude-grades/>

بخش دوم – صنعت پالایش

۳-۴. فرمول قیمت‌گذاری نفت خام و میعانات گازی برای سال ۱۴۰۰

براساس توضیحات صفحات قبل مشخص گردید که میزان گوگرد و همچنین عدد API نفت خام، باعث تقسیم‌بندی نفت در دسته‌های مختلف می‌شود که وزارت نفت با توجه به آن‌ها و همچنین دستورالعمل سالانه، نرخ خوراک ارسالی به شرکت‌های پالایشی را مشخص و اعلام می‌کند. الف) قیمت هر بشکه نفت خام تحویلی براساس فرمول‌های زیر و با لحاظ درجه API واقعی نفت خام اندازه‌گیری شده تحویلی نسبت به API=33.31 برای نفت خام سبک و API=29.14 برای نفت خام سنگین در هر ماه شمسی محاسبه می‌گردد.

$$P_{Light} = \frac{P_{Oman} + P_{Dubai} + P_{ICE BWAVE}}{3} - 5$$

$$P_{Heavy} = \frac{P_{Oman} + P_{Dubai} + P_{ICE BWAVE}}{3} - 6$$

$$P_{\text{نفت خام تحویلی}} = P_{\text{نفت خام سبک}} - \left(\frac{P_{\text{نفت خام سبک}} - P_{\text{نفت خام سنگین}}}{API_{\text{نفت خام سبک}} - API_{\text{نفت خام سنگین}}} \right) \times (API_{\text{نفت خام سبک}} - API_{\text{نفت خام تحویلی}})$$

مطابق جز "۱" بند "الف" ماده ۱ قانون الحاق برخی موارد به قانون تنظیم بخشی از مقررات مالی دولت (۲) قیمت نفت خام به ماخذ ۹۵ درصد قیمت‌های محاسبه شده در بالا تعیین و محاسبه می‌گردد.

تبصره ۱: در صورتی که قیمت محاسباتی نفت خام/میعانات گازی «هنگام» تحویلی به پالایشگاه بندرعباس براساس درجه API، از قیمت میعانات گازی پارس جنوبی بیشتر باشد، قیمت اخیر برای خوراک تحویلی لحاظ می‌گردد.

ب) قیمت پایه هر بشکه میعانات گازی تحویلی به شرکت‌های پالایش نفت و مجتمع‌های پتروشیمی از مبدا عسلویه براساس فرمول ذیل محاسبه می‌گردد:

$$P_{\text{Condensate}} = P_{\text{South Pars Condensate}} - 2$$

$P_{\text{Condensate}}$: قیمت میعانات گازی پارس جنوبی

$P_{\text{South Pars Condensate}}$: میانگین ماه شمسی قیمت میعانات گازی پارس جنوبی گزارش شده در نشریه بین‌المللی پلتس

تبصره ۲: در صورتی که ارزش فرآورده‌های صادراتی از ارزش فرآورده‌های تحویلی محاسبه شده در این ابلاغیه کمتر شود، قیمت خوراک هر پالایشگاه جهت جبران مابه‌التفاوت آن به تناسب تعدیل می‌گردد.

بخش دوم – صنعت پالایش

۴-۴. ترکیب بهای ساخت فرآورده‌های تولیدی

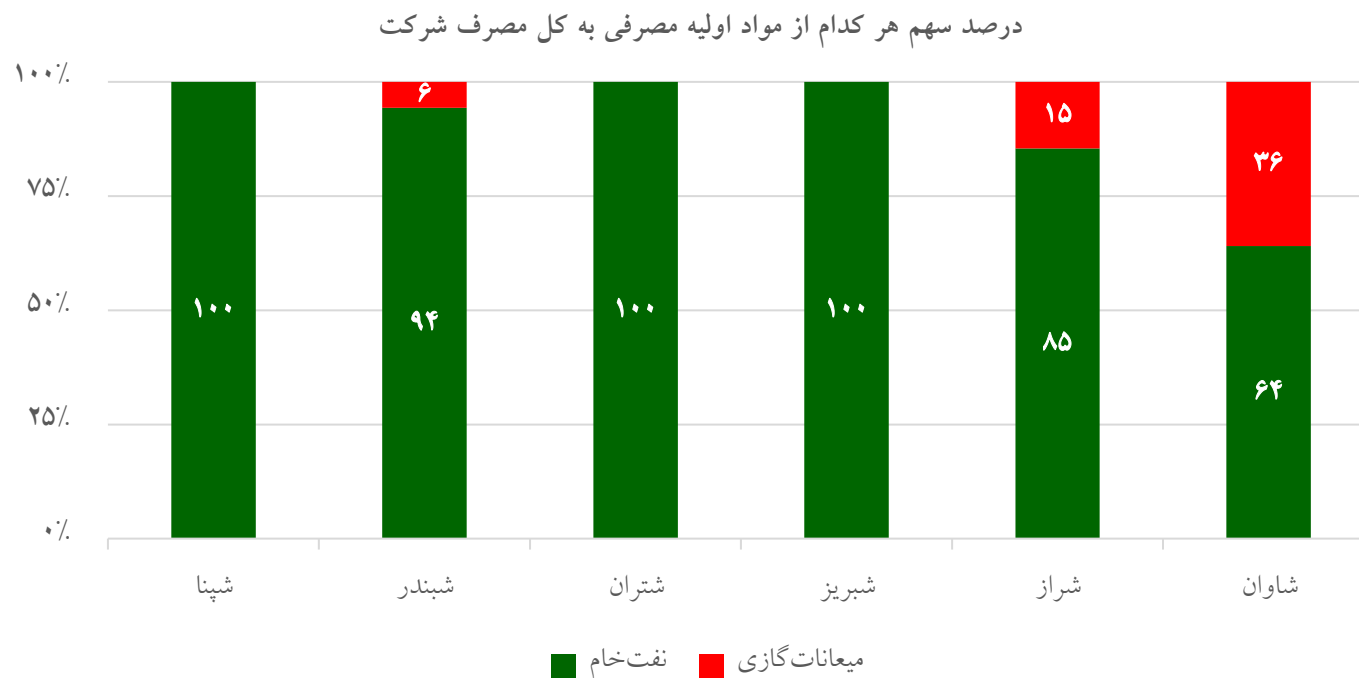
بهای نفت‌خام و میعانات‌گازی عامل اصلی بهای تمام شده فرآورده‌های تولید و فروش رفته شرکت‌های پالایشی است که این موضوع به‌وضوح در جدول زیر مشخص است، بهای تمام شده شرکت‌های پالایشی عمدتاً بابت بهای مواد مصرفی (نفت‌خام) است لذا تغییرات نرخ آن تاثیر مستقیمی بر سود(زیان) هر سهم پالایشگاه‌ها دارد.

نوع هزینه	نماد	۱۳۹۶	۱۳۹۷	۱۳۹۸	۱۳۹۹	۱۴۰۰
مواد مصرفی	شپنا	٪۹۸,۱	٪۹۹,۲	٪۹۹,۴	٪۹۹,۴	٪۹۸,۸
	شبندر	٪۹۷,۷	٪۹۸,۶	٪۹۸,۸	٪۹۸,۴	٪۹۸,۲
	شتران	٪۹۷,۱	٪۹۸,۱	٪۹۸,۴	٪۹۷,۲	٪۹۷,۸
	شبریز	٪۹۶,۵	٪۹۷,۹	٪۹۸,۲	٪۹۸,۲	٪۹۷,۷
	شراز	٪۹۶,۴	٪۹۸,۲	٪۹۶,۸	٪۹۵,۷	٪۹۷,۸
	شاوان	٪۹۴,۹	٪۹۶,۷	٪۹۷,۳	٪۹۶,۳	٪۹۶,۸
دستمزد مستقیم	شپنا	٪۰,۱	٪۰,۰	٪۰,۰	٪۰,۰	٪۰,۰
	شبندر	٪۰,۱	٪۰,۱	٪۰,۱	٪۰,۲	٪۰,۱
	شتران	٪۰,۱	٪۰,۱	٪۰,۱	٪۰,۱	٪۰,۱
	شبریز	٪۰,۲	٪۰,۱	٪۰,۱	٪۰,۱	٪۰,۱
	شراز	٪۰,۴	٪۰,۲	٪۰,۱	٪۰,۲	٪۰,۱
	شاوان	٪۱,۲	٪۰,۷	٪۰,۶	٪۰,۹	٪۰,۶
سربار	شپنا	٪۱,۸	٪۰,۷	٪۰,۵	٪۰,۶	٪۱,۲
	شبندر	٪۲,۲	٪۱,۳	٪۱,۱	٪۱,۴	٪۱,۷
	شتران	٪۲,۸	٪۱,۸	٪۱,۵	٪۲,۷	٪۲,۱
	شبریز	٪۳,۳	٪۲,۰	٪۱,۷	٪۱,۷	٪۲,۳
	شراز	٪۳,۳	٪۱,۶	٪۳,۱	٪۴,۱	٪۲,۱
	شاوان	٪۳,۹	٪۲,۷	٪۲,۱	٪۲,۸	٪۲,۶

بخش دوم – صنعت پالایش

۴-۵. مقایسه خوراک دریافتی شرکت‌های پالایشی

همانگونه که در جدول زیر مشاهده می‌گردد، در بین شرکت‌های پالایشی بخشی از خوراک شرکت‌های شاون، شراز و شبندر میعان‌ات‌گازی است. در خصوص میعان‌ات‌گازی باید در نظر داشت که در پالایش این خوراک، میزان ضایعات نسبت به پالایش نفت‌خام بیشتر است.

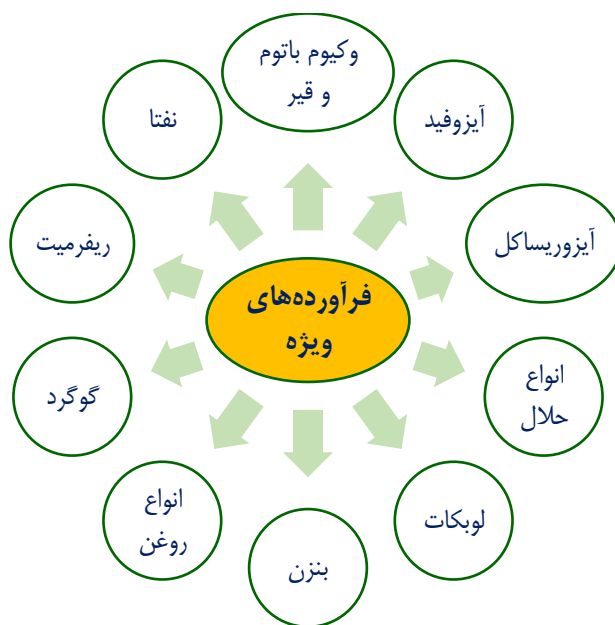
بخش دوم – صنعت پالایش

۵- فرآورده‌های نفتی

مواد اولیه اصلی پالایشگاه‌ها نفت و میعانات گازی و محصولات آن‌ها در دو گروه و به شرح زیر طبقه‌بندی می‌گردند:

(۱) پنج فرآورده اصلی و سوخت هوایی: این فرآورده‌ها در پالایشگاه به شرکت ملی پخش فرآورده‌های نفتی تحویل و توزیع سراسری آن‌ها توسط شرکت مزبور صورت می‌گیرد. پس از تسهیم احجام فروش رفته توسط شرکت ملی پخش، براساس آخرین ابلاغیه‌های وزارت نفت، قیمت‌گذاری محصولات انجام و صورت‌حساب برای پالایشگاه‌ها ارسال می‌گردد. نحوه قیمت‌گذاری محصولات سالانه براساس ابلاغیه وزارت نفت مشخص می‌گردد. از آنجا که بالغ بر ۷۵ درصد تولیدات شرکت‌های پالایشی را فرآورده‌های اصلی تشکیل می‌دهد، لذا، شرکت ملی پالایش و پخش هم‌زمان تامین‌کننده و مشتری اصلی شرکت‌های پالایشی است که نرخ خرید و فروش این شرکت‌ها را نیز مشخص می‌کند.

(۲) فرآورده‌های ویژه: از طریق بورس‌های کالا و انرژی یا قرارداد با سایر شرکت‌ها به فروش می‌رسند.

ترکیب تولیدات بالا به عوامل مختلفی شامل ضریب پیچیدگی شرکت‌های پالایشی، نوع و کیفیت خوراک دریافتی، تکنولوژی تولید، حجم و توان تولیدی شرکت، نیاز شرکت به نقدینگی و همچنین برنامه‌ها و نیازهای شرکت ملی پالایش و پخش فرآورده‌های نفتی ایران بستگی دارد.

بخش دوم – صنعت پالایش

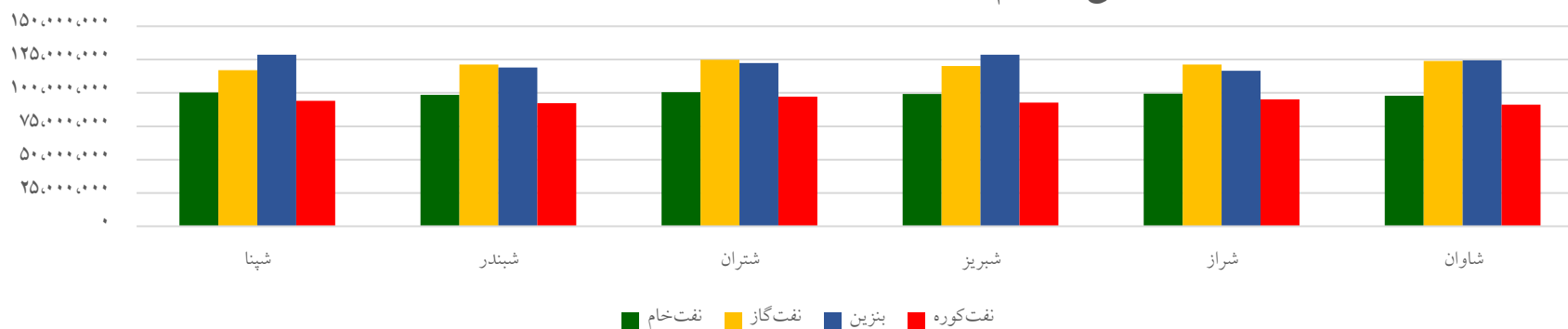
۱-۵. مقایسه نرخ نفت خام و نرخ فروش محصولات اصلی شرکت‌های پالایشی

همانگونه که در جدول ۶-۴ مشاهده شد، بالغ بر ۹۷ درصد بهای تمام شده فرآورده‌های تولیدی، مربوط به بهای مواد اولیه مصرفی (نفت خام و میعانات گازی) است، در جداول زیر، مقایسه‌ای از نرخ نفت خام دریافتی شرکت‌های پالایشی با یکدیگر و همچنین نرخ‌های فرآورده‌های اصلی تولیدی با هدف نشان دادن آثار اجرای طرح‌های کیفی‌سازی ارائه می‌گردد.

- نرخ‌های جدول روبه‌رو براساس صورت‌های مالی ۹ ماهه منتهی به ۳۰ آذر ۱۴۰۰ تهیه شده است.
- نرخ نفت خام دریافتی شبندر، به علت دریافت نفت خام سنگین از سایر پالایشگاه‌ها کمتر است.
- باتوجه به اطلاعات جدول، مشاهده می‌گردد نفت کوره فرآورده‌ای زیان‌ده است.
- تفاوت نرخ فروش محصولات، به علت تفاوت کیفیت فرآورده‌های تولیدی هر شرکت است.

نماد	نفت خام	نفت گاز	بنزین	نفت کوره
شپنا	۱۰۰,۳۶۲,۴۸۱	۱۱۷,۱۴۱,۶۰۲	۱۲۸,۷۲۴,۸۳۰	۹۴,۰۶۴,۸۳۸
شبندر	۹۸,۵۲۱,۷۹۲	۱۲۱,۳۱۵,۱۶۴	۱۱۹,۰۳۳,۰۰۲	۹۲,۳۶۳,۸۳۳
شتران	۱۰۰,۶۳۳,۷۶۴	۱۲۴,۹۴۷,۷۲۵	۱۲۲,۴۵۴,۱۷۱	۹۷,۲۰۸,۵۱۲
شبریز	۹۹,۱۵۹,۶۳۸	۱۲۰,۱۱۷,۳۶۴	۱۲۸,۶۸۴,۱۰۳	۹۲,۸۱۷,۷۳۱
شراز	۹۹,۵۴۸,۷۸۸	۱۲۱,۲۴۶,۲۱۰	۱۱۶,۶۸۷,۳۷۰	۹۵,۲۳۸,۷۱۰
شاوان	۹۷,۹۴۶,۱۵۰	۱۲۴,۰۲۱,۲۳۹	۱۲۴,۵۱۹,۲۰۱	۹۱,۱۷۷,۲۱۰

مقایسه نرخ نفت خام و فرآورده‌های اصلی تولیدی در سال ۱۴۰۰ – مترمکعب/ریال

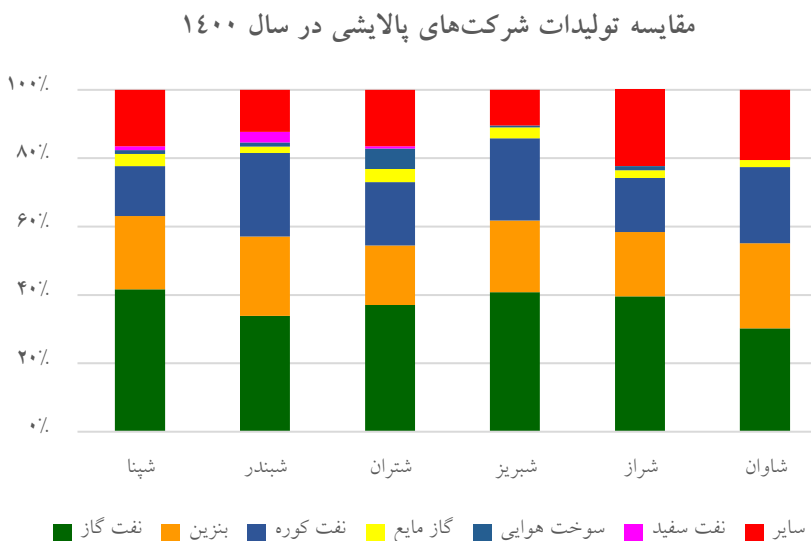

جدول بالا نشان می‌دهد که شپنا پایین‌ترین نرخ فروش نفت گاز و شراز پایین‌ترین نرخ فروش بنزین را در بین شرکت‌های پالایشی دارند، لیکن در صورت بهره‌برداری از پروژه‌های جاری این شرکت‌ها کیفیت فرآورده‌های تولیدی آن‌ها افزایش یافته و این موضوع باعث افزایش سودآوری آن‌ها خواهد شد.

بخش دوم – صنعت پالایش

۲-۵. مقایسه تولیدات شرکت‌های پالایشی

نام فرآورده	شپنا	شبندر	شتران	شبریز	شراز	شاوان
نفت گاز	٪۴۲	٪۳۴	٪۳۷	٪۴۱	٪۴۰	٪۳۰
بنزین	٪۲۲	٪۲۳	٪۱۷	٪۲۱	٪۱۹	٪۲۵
نفت کوره	٪۱۵	٪۲۴	٪۱۹	٪۲۴	٪۱۶	٪۲۲
گاز مایع	٪۴	٪۲	٪۴	٪۳	٪۲	٪۲
سوخت هوایی	٪۱	٪۱	٪۶	٪۱	٪۱	٪۰
نفت سفید	٪۱	٪۳	٪۱	٪۰	٪۰	٪۰
جمع اصلی	٪۸۴	٪۸۸	٪۸۳	٪۹۰	٪۷۸	٪۸۰
سایر	٪۱۶	٪۱۲	٪۱۷	٪۱۰	٪۲۲	٪۲۰
جمع کل	٪۱۰۰	٪۱۰۰	٪۱۰۰	٪۱۰۰	٪۱۰۰	٪۱۰۰

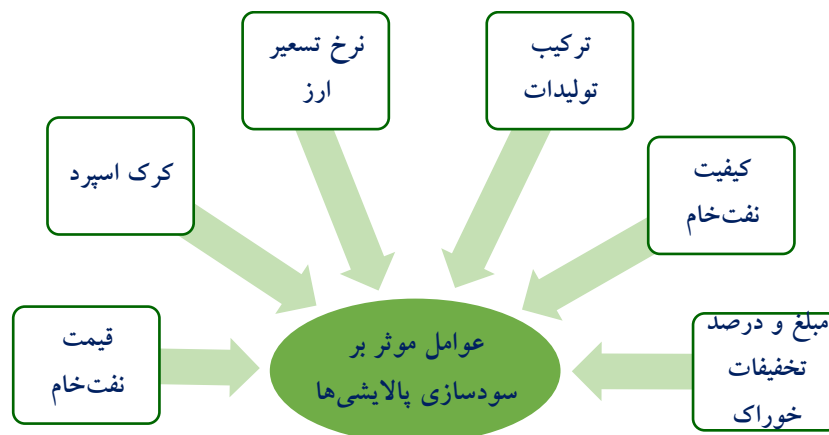
نمودار و جدول بالا نشان می‌دهد که شبریز و شبندر بیشترین درصد میزان تولید نفت کوره به کل تولیدات خود طی سال ۱۴۰۰ را دارا هستند. علت تولید نفت کوره توسط شبریز، قابلیت جایگزینی وکیوم باتوم با نفت کوره است. این موضوع باعث افزایش سودآوری شبریز شده است. لیکن عمده دلیل تولید نفت کوره توسط شبندر، دریافت نفت خام سنگین است.

۳-۵. یارانه فروش

با توجه به دستورالعمل نرخ‌گذاری نفت‌خام و فرآورده‌های نفتی، نرخ خرید خوراک و فروش فرآورده‌های اصلی بر مبنای نرخ‌های محصول مشابه در فوب خلیج فارس و اعمال تعدیلات بابت کیفیت آن‌ها مشخص می‌گردد، لیکن نرخ‌های مزبور با نرخ فروش فرآورده در داخل کشور تفاوت بسیار زیادی دارند به نحوی که نرخ بنزین فوب در اسفند ۱۴۰۰ بالغ بر لیتری ۱۸۰,۰۰۰ ریال بوده در حالی که مبلغ فروش آزاد در جایگاه‌های سوخت داخلی لیتری ۳۰,۰۰۰ ریال (شامل ۳۰ درصد مالیات بر ارزش افزوده و عوارض) است. مابه‌التفاوت قیمت فروش داخلی و نرخ فوب، تحت عنوان یارانه در صورت‌های مالی شرکت‌های پالایشی ثبت می‌گردد. لازم به ذکر است که هرگونه افزایش نرخ رسمی سوخت در جایگاه‌های توزیع سوخت داخل کشور هیچگونه تاثیری بر سود شرکت‌های پالایشی نداشته و این موضوع فقط باعث تغییر مبلغ فروش مصوب و یارانه فروش خواهد شد (از مبلغ یارانه فروش کسر و به مبلغ فروش مصوب اضافه می‌گردد ولی جمع نهایی مبلغ فروش تغییر نمی‌کند).

بخش دوم – صنعت پالایش

۶- عوامل موثر بر سودآوری شرکت‌های پالایشی

قیمت و کیفیت نفت خام: تغییرات قیمت نفت خام و میعانات‌گازی اثر قابل توجهی بر بهای تمام شده و قیمت فروش شرکت‌های پالایشی دارد. به صورت معمول، افزایش قیمت نفت سبب افزایش سودآوری شرکت‌های پالایشی در کشور می‌شود. عوامل متعددی بر قیمت نفت موثر هستند که می‌توان تصمیمات اوپک‌پلاس، وضعیت حفاری چاه‌های جدید در ایالات متحده و دستگاه‌های حفاری فعال، تغییرات میزان ذخایر نفت در کشورهای مختلف جهان، تغییرات شاخص دلار و میزان حمل‌ونقل و سفرها را از این جمله برشمرد. همچنین دریافت نفت خام سبک باعث افزایش تولید محصولات با ارزش افزوده بالاتر می‌گردد.

کرک اسپرد و ترکیب تولیدات: به اختلاف بین قیمت نفت خام و میعانات‌گازی به عنوان ماده اولیه اصلی صنعت پالایش و فرآورده‌های حاصل شده از نفت، کرک اسپرد (crack spread) یا حاشیه سود ناخالص گفته می‌شود. از این رو هرچه شرکت‌ها با افزایش سطح تکنولوژی پالایشی خود به سمت افزایش مقدار تولید فرآورده‌های با ارزش افزوده بالاتر (مانند نفت‌گاز، بنزین و سوخت هوایی) پیش بروند، در نهایت سودآوری و حاشیه سود ناخالص آن‌ها افزایش خواهد یافت. از آنجاکه در صنعت پالایشگاهی حاشیه سود ناخالص و یا خالص شرکت‌ها اندک است لذا تغییرات کوچکی در افزایش حاشیه سود منجر به رشد با اهمیت سودآوری در این شرکت‌ها خواهد شد.

نرخ تسعیر ارز: قیمت خوراک و محصولات شرکت‌های پالایشی پس از تعیین قیمت ارزی آنها با استفاده از قیمت ارز نیما به ریال تسعیر شده و رشد قیمت ارز سبب افزایش درآمد ریالی پالایشگاه‌های کشور می‌شود. با فرض ثبات سایر عوامل، افزایش قیمت ارز سبب افزایش سودآوری شرکت‌های پالایشی‌ها خواهد شد.

تخفیف خوراک: شرکت‌های پالایشی در ایران، خوراک نفت خام و میعانات‌گازی را با دو تخفیف ۵ یا ۶ دلاری و همچنین ۵ درصدی نسبت به قیمت فوب خلیج فارس دریافت می‌کنند. این میزان تخفیف اثر قابل توجهی بر سودآوری و حاشیه سود پالایشگاه‌های کشور دارد. افزایش قیمت نفت سبب افزایش ارزش این تخفیف می‌شود و اثر قابل ملاحظه‌ای بر سودآوری شرکت‌های پالایشی دارد.

بخش دوم – صنعت پالایش

۷- سایر موارد با اهمیت

۱-۷. از آنجا که مدیریت نقدینگی شرکت‌های پالایشی و نیاز آن‌ها به دریافت تسهیلات از شبکه بانکی رابطه مستقیمی با وضعیت مطالبات و بدهی به شرکت‌های ملی پالایش و پخش و ملی پخش دارد، از این رو مانده طلب (بدهی) شرکت‌های پالایشی در تاریخ ۳۱ شهریور از/ به شرکت ملی پالایش و پخش و شرکت ملی پخش در جدول زیر ارائه می‌گردد:

شپنا	شبندر	شتران	شبریز	شراز	شاوان	طرف حساب
میلیون ریال	میلیون ریال	میلیون ریال	میلیون ریال	میلیون ریال	میلیون ریال	
(۵,۶۶۸,۲۲۰)	۱۹,۱۵۶,۹۲۵	۵۶۱,۶۰۷	۲۰,۲۹۱,۹۱۳	۸,۶۴۶,۱۳۳	۱۹۰,۱۴۳	شرکت ملی پخش
(۶۶,۰۲۹,۹۲۷)	(۵۹,۱۲۶,۰۱۹)	(۷۶,۹۷۷,۹۷۳)	۲,۱۷۴,۷۰۴	(۳۳,۵۷۱,۲۹۲)	(۹,۵۰۲,۷۴۰)	پالایش و پخش
(۷۱,۶۹۸,۱۴۷)	(۳۹,۹۶۹,۰۹۴)	(۷۶,۴۱۶,۳۶۶)	۲۲,۴۶۶,۶۱۷	(۲۴,۹۲۵,۱۵۹)	(۹,۳۱۲,۵۹۷)	جمع طلب (بدهی)
۱۱۴,۲۴۹,۸۶۹	۸۷,۶۲۱,۵۰۷	۷۵,۱۷۸,۵۹۲	۲۳,۰۶۰,۸۲۴	۲۱,۰۲۹,۲۶۳	۲۷,۵۸۴,۳۷۷	فروش ویژه
۶۳	۴۶	۱۰۲	-	۱۱۹	۳۴	نسبت بدهی به فروش ویژه

از آنجا که نقدینگی شرکت‌های پالایشی از محل فروش فرآورده‌های ویژه و سود سرمایه‌گذاری‌ها تامین می‌شود، در صورت کمتر بودن جمع فروش ویژه از بدهی به شرکت‌های ملی پالایش و پخش، این موضوع می‌تواند منجر به تامین مالی از شبکه بانکی و تحمل هزینه مضاعف برای آن شرکت‌ها گردد. لیکن با توجه به رشد قیمت فرآورده‌ها در نیمه دوم سال ۱۴۰۰، به نظر می‌رسد بدهی شرکت‌های پالایشی به پالایش و پخش کاهش یافته یا اینکه تبدیل به مطالبات از این شرکت شده است.

۲-۷. نرخ تسعیر مبنای صدور صورتحساب‌های خرید نفت و فروش فرآورده‌های اصلی معادل میانگین ماهانه نرخ خرید و فروش ارز در سامانه نیما است.

۳-۷. شاخص نلسون^{۱۰} (ضریب پیچیدگی) پالایشگاه‌ها: شاخص نلسون، شاخصی بدون واحد است که میزان «پیچیدگی» یک پالایشگاه و گستره محصولات تولیدی نیازمند تکنولوژی‌های بالا را مشخص می‌کند. شاخص پیچیدگی نلسون (NCI) انواع فرآورده‌های نفتی را که یک پالایشگاه نفت می‌تواند تولید کند، در نظر گرفته و در مقیاس ۱ تا ۲۰ اندازه‌گیری می‌شود، هر چه مقدار NCI بالاتر باشد، پالایشگاه می‌تواند محصولات با ارزش‌تر که نیازمند تکنولوژی بالاتری هستند تولید کند. برای ساخت و بهره‌برداری از یک پالایشگاه با NCI بالاتر می‌بایست مخارج بیشتری انجام داد، لیکن این موضوع منجر به تولید فرآورده‌های سودآورتری می‌گردد. طبق محاسبات متوسط این شاخص در ایران ۵,۷۵ است. متوسطی که فاصله‌ی به شدت قابل تامل با شاخص ۱۴ در پالایشگاه‌های برتر جهان دارد. بین پالایشگاه‌های ایران، پالایشگاه شازند اراک با شاخص اسمی پیچیدگی نلسون ۹,۳۸ بالاترین رتبه را دارد و پالایشگاه آبادان با شاخص ۳,۶۴ کمترین رتبه را دارا می‌باشد.

¹⁰ Nelson Complexity Index (NCI)

بخش سوم:

بررسی کلی شرکتهای پالایشی

و

برآورد سود سالهای ۱۴۰۰ و ۱۴۰۱

بخش سوم - بررسی کلی شرکت‌های پالایشی و برآورد سود سال‌های ۱۴۰۰ و ۱۴۰۱

مفروضات پیش‌بینی سود هر سهم

مفروضات زیر مبنای پیش‌بینی سود هر سهم سال ۱۴۰۱ شرکت‌های پالایشی قرار گرفته است. در این خصوص لازم به ذکر است که نرخ‌های نهایی با توجه به کیفیت و نوع نفت خام و فرآورده‌های هر شرکت تعدیل شده است.

سال ۱۴۰۱	شرح
۹۷	نرخ نفت خام - دلار/بشکه
۹۵	میعانات گازی - دلار/بشکه
۱۳۸	نفت گاز - دلار/بشکه
۱۳۰	بنزین - دلار/بشکه
۹۷	نفت کوره - دلار/بشکه
۶۹	گاز مایع - دلار/بشکه
۱۳۴	سوخت هوایی - دلار/بشکه
۱۳۳	نفت سفید - دلار/بشکه
۲۶۰,۰۰۰	نرخ تسعیر ارز
براساس نرخ‌های سال ۱۴۰۰ و اعمال تاثیر تغییرات نرخ نفت خام و ارز	
۴۰٪	نرخ تورم
۵۰٪	درصد افزایش حقوق و دستمزد

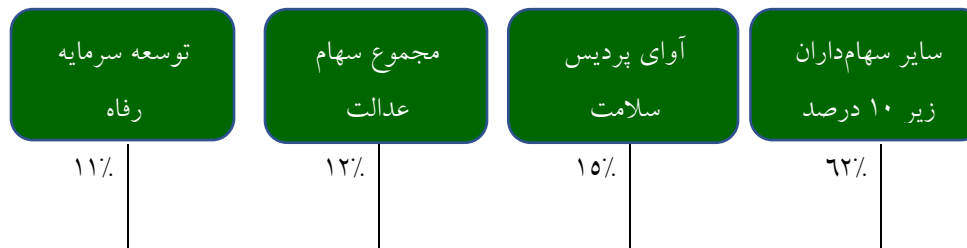
نکته ۱: در سال‌های قبل همواره مشاهده شده است که شرکت ملی پالایش و پخش در پایان سال و ضمن ارائه صورت‌حساب نهایی سالانه، مبالغی را به عنوان تعدیل مثبت یا منفی بابت نرخ‌های خرید و فروش سال‌های قبل به شرکت‌ها اعلام می‌کند. از آنجا که اطلاعات تعدیلات احتمالی یاد شده در اختیار عموم نمی‌باشد، از این‌رو آثار آن در محاسبات سود (زیان) هر سهم منظور نشده است.

نکته ۲: همان‌طور که در بخش دوم توضیح داده شده است براساس تبصره دستورالعمل نرخ‌گذاری سال ۱۴۰۰، مقرر گردیده است مابه‌التفاوت مبلغ فروش داخلی و صادراتی در صورتی که نرخ‌های فروش داخلی بیشتر باشد به شرکت‌های پالایشی به عنوان تخفیف خوراک برگشت داده شود. از آنجا که نحوه محاسبه شرکت ملی پالایش و پخش در خصوص این موضوع نامشخص است لذا آثار آن می‌تواند باعث انحراف مساعد یا نامساعد پیش‌بینی‌های ما شود.

بخش سوم - بررسی کلی شرکت‌های پالایشی و برآورد سود سال‌های ۱۴۰۰ و ۱۴۰۱

شرکت پالایش نفت اصفهان - شپنا

وضعیت سهامداری

پالایش نفت اصفهان

۴۸٪

پتروشیمی اصفهان

- شرکت پالایش نفت اصفهان با ارزش بازار ۹۳۵ هزار میلیارد ریال (در پایان سال ۱۴۰۰) و همچنین ظرفیت اسمی پالایش ۳۷۵,۰۰۰ بشکه نفت خام در روز بزرگترین پالایشگاه بورسی و دومین پالایشگاه بزرگ ایران است.
- خوراک پالایشگاه، نفت خام مارون اهواز (نفت سبک) است که توسط لوله‌های ۳۲ و ۳۶ اینچی به طول ۴۳۰ کیلومتر وارد پالایشگاه شده و در مخازن مربوطه تصفیه می‌گردد.
- در سال‌های اخیر همواره نسبت نفت کوره در تولیدات این شرکت کاهش یافته است به نحوی که درصد آن از ۲۰ درصد تولیدات در سال ۱۳۹۳ به ۱۵ درصد کل تولیدات در سال ۱۴۰۰ کاهش یافته است. لیکن به علت اینکه فقط حدود ۲۰ درصد از نفت‌گاز تولیدی شرکت یورو ۴ و ۵ بوده و مابقی نفت‌گاز تولیدی با گوگرد بالا بوده است از این‌رو حاشیه سود این محصول به عنوان محصول اصلی شرکت و حاشیه سود کل تولیدات شرکت نسبت به سایر پالایشگاه‌ها پایین‌تر است که با بهره‌برداری از واحد تصفیه نفت‌گاز در سال ۱۴۰۱ تمام نفت‌گاز تولیدی شرکت، یورو ۵ خواهد شد و باعث افزایش سودآوری شرکت می‌گردد.

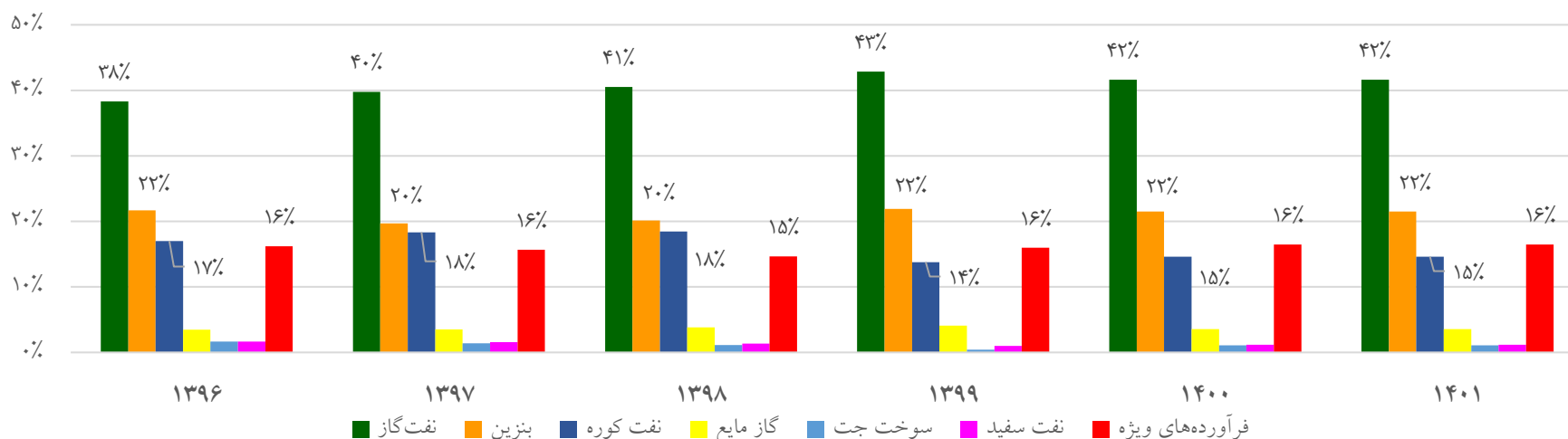
۱۹۰,۰۰۰	سرمایه - میلیارد ریال
۱۹۰,۰۰۰	تعداد سهام - میلیون سهم
۶,۸۸۰	ارزش هر سهم - ریال (۳۱ خرداد ۱۴۰۱)
۱,۳۰۷,۲۰۰	ارزش بازار - میلیارد ریال
۸۲۶	سود خالص اعلامی هر سهم ۱۴۰۰ - ریال
۹۳۴	سود خالص برآوردی هر سهم ۱۴۰۰ - ریال
۲,۲۶۶	سود خالص برآوردی هر سهم ۱۴۰۱ - ریال
۷۰	برآورد درصد تقسیم سود ۱۴۰۰
اوایل شهریور	برآورد تاریخ پرداخت سود سهام افراد حقیقی

بخش سوم - بررسی کلی شرکت‌های پالایشی و برآورد سود سال‌های ۱۴۰۰ و ۱۴۰۱

ترکیب تولیدات

در ۵ سال اخیر و همچنین برای اقلام برآوردی سال ۱۴۰۱، بیش از ۸۴ درصد تولیدات شرکت را فرآورده‌های اصلی تشکیل داده‌اند، از آنجا که نرخ فروش فرآورده‌های اصلی عمدتاً از نرخ فرآورده‌های ویژه بالاتر است لذا تولید این فرآورده‌ها باعث افزایش سودآوری شرکت می‌گردد. نمودار زیر نشان‌دهنده درصد تولید هر فرآورده است:

ترکیب تولیدات "شپنا"

وضعیت پروژه‌های در جریان

مهم‌ترین پروژه در جریان شرکت که برآورد می‌گردد در سال ۱۴۰۱ به بهره‌برداری برسد پروژه تصفیه نفت‌گاز بوده که در تاریخ ۳۱ شهریور ۱۴۰۰ معادل ۹۳,۴۸ درصد پیشرفت فیزیکی داشته و مخارج انباشته آن بالغ بر مبلغ ۶۴,۵۸۴ میلیارد ریال است. در صورت بهره‌برداری از پروژه مزبور ترکیبات گوگردی از محصول حذف و مقدار گوگرد از ۱۰.۰۰۰ PPM به ۱۰ PPM خواهد رسید. کیفیت تمام نفت‌گاز تولیدی شرکت پس از بهره‌برداری از واحد مزبور براساس استاندارد یورو ۵ می‌باشد که با توجه به نرخ‌های اسفند ۱۴۰۰، باعث افزایش ۱۰ دلاری درآمد فروش شرکت به‌ازای هر بشکه فروش نفت‌گاز خواهد شد. کل سرمایه‌گذاری پروژه مبلغ ۸۲,۹۵۲ میلیارد ریال برآورد شده است.

بخش سوم – بررسی کلی شرکت‌های پالایشی و برآورد سود سال‌های ۱۴۰۰ و ۱۴۰۱

پتروشیمی اصفهان "شصفها"، شرکت فرعی "شپنا"

"شصفها" در سال ۱۳۷۲ به بهره‌برداری رسیده و جز پتروشیمی‌های الفینی پذیرفته شده در بازار پایه نارنجی فرابورس ایران است. ظرفیت اسمی آن، تولید ۲۶۸,۰۰۰ تن محصولاتی شامل رافینت، پارازایلین، اتوزایلین، متیل بنزن، بنزن و ... است. پالایش نفت اصفهان در اواسط آبان و اوائل اسفند ۱۳۹۹، معادل ۳۴ درصد سرمایه "شصفها" را عمدتاً از طریق عرضه عمده سهام مدیریتی غیرکنترلی خریداری نموده است. همچنین در سال ۱۴۰۰، با خرید ۱۴ درصد دیگر، سهم خود را از سهام شرکت مزبور به بالغ بر ۴۸ درصد افزایش داد.

هر چند نتیجه عملیات پتروشیمی اصفهان در سال‌های اخیر منجر به ایجاد سود و تبدیل زیان انباشته به سود انباشته شده است، لیکن به علت "عدم اظهارنظر" حسابرس نسبت به صورت‌های مالی آن توزیع سود تا رفع بندهای گزارش ممکن نمی‌باشد.

مبالغ با اهمیت صورت سود و زیان "شصفها" به شرح زیر است:

سال ۱۳۹۹	سال ۱۴۰۰	شرح
میلیون ریال	میلیون ریال	
۱۹,۷۰۸,۴۳۹	۳۶,۹۸۰,۰۲۳	درآمدهای عملیاتی
(۱۴,۳۶۳,۳۸۵)	(۳۲,۰۰۱,۰۰۰)	بهای تمام شده درآمدهای عملیاتی
۵,۳۴۵,۰۵۴	۴,۹۷۹,۰۲۳	سود ناخالص
۳,۶۲۱,۷۸۰	۲,۸۵۸,۷۷۰	سود عملیاتی
۲,۱۵۸,۵۵۰	۱,۶۱۶,۹۱۱	سود خالص
۷,۱۹۶	۵,۴۵۳	سود هر سهم

آخرین گزارش حسابرسی:

نکات بااهمیت بر سود هر سهم در گزارش حسابرس مستقل وجود ندارد.

بخش سوم - بررسی کلی شرکت‌های پالایشی و برآورد سود سال‌های ۱۴۰۰ و ۱۴۰۱

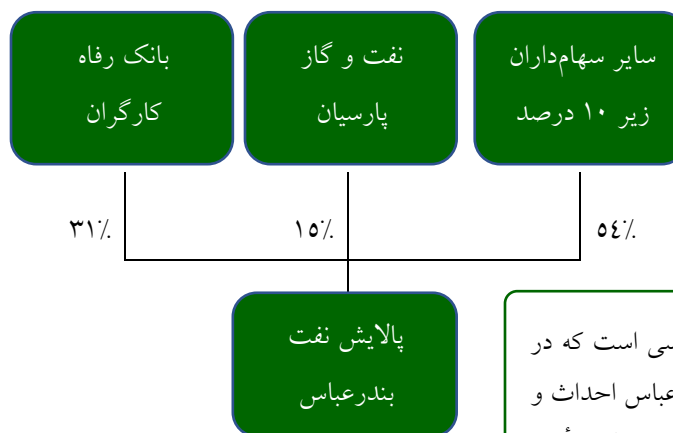
صورت سود و زیان پیش‌بینی شده (سود هر سهم بدون لحاظ نمودن آثار بهره‌برداری از واحد گوگردزایی از نفت‌گاز محاسبه شده است)

شرح	۱۳۹۷	۱۳۹۸	۱۳۹۹	حسابرسی نشده ۱۴۰۰	کارشناسی ۱۴۰۰	کارشناسی ۱۴۰۱
درآمدهای عملیاتی	۴۸۵,۳۹۰,۱۲۲	۸۶۶,۳۳۱,۶۳۱	۱,۱۰۹,۵۴۸,۳۷۱	۲,۱۳۱,۹۲۹,۹۷۵	۲,۱۳۳,۳۵۴,۹۷۵	۳,۷۲۸,۴۸۰,۶۲۸
بهای تمام شده درآمدهای عملیاتی	(۴۲۹,۸۸۲,۲۹۴)	(۸۱۱,۵۹۹,۲۴۳)	(۹۸۱,۳۰۸,۶۶۱)	(۱,۹۴۸,۸۷۲,۹۵۸)	(۱,۹۳۴,۶۲۲,۹۵۸)	(۳,۱۶۹,۶۹۱,۳۸۸)
سود ناخالص	۵۵,۵۰۷,۸۲۸	۵۴,۷۳۲,۳۸۸	۱۲۸,۲۳۹,۷۱۰	۱۸۳,۰۵۷,۰۱۷	۱۹۸,۷۳۲,۰۱۷	۵۵۸,۷۸۹,۲۴۰
هزینه‌های فروش، اداری و عمومی	(۵,۲۱۲,۲۷۶)	(۷,۲۶۲,۷۸۵)	(۸,۳۱۱,۶۴۷)	(۱۲,۶۳۳,۸۶۹)	(۱۲,۶۳۳,۸۶۹)	(۵۳,۸۱۰,۲۵۰)
سایر درآمدها	۹,۴۰۰,۸۹۷	۵,۸۷۱,۱۰۲	۳۹,۵۸۷,۳۰۷	۱۳,۳۹۵,۵۶۲	۱۳,۳۹۵,۵۶۲	۱۳,۳۹۵,۵۶۲
سایر هزینه‌ها	۰	(۲۵,۷۵۲,۵۵۱)	(۹۱۴,۶۵۳)	(۱,۱۷۵,۵۴۵)	(۱,۱۷۵,۵۴۵)	(۱,۱۷۵,۵۴۵)
سود عملیاتی	۵۹,۶۹۶,۴۴۹	۲۷,۵۸۸,۱۵۴	۱۵۸,۶۰۰,۷۱۷	۱۸۲,۶۴۳,۱۶۵	۱۹۸,۳۱۸,۱۶۵	۵۱۷,۱۹۹,۰۰۷
هزینه مالی	۰	۰	(۸۸,۷۶۷)	(۶,۵۴۵,۲۰۳)	(۶,۵۴۵,۲۰۳)	(۱۸,۰۰۰,۰۰۰)
خالص سایر درآمدها و هزینه‌های غیر عملیاتی	۱۶۴,۹۶۳	۴,۱۳۶,۴۳۹	۷,۲۸۰,۲۴۸	۸,۵۲۴,۷۴۵	۸,۵۲۴,۷۴۵	۵,۵۹۱,۳۵۲
سود قبل از مالیات	۵۹,۸۶۱,۴۱۲	۳۱,۷۲۴,۵۹۳	۱۶۵,۷۹۲,۱۹۸	۱۸۴,۶۲۲,۷۰۷	۲۰۰,۲۹۷,۷۰۷	۵۰۴,۷۹۰,۳۵۹
مالیات سال جاری	(۱۰,۲۰۳,۲۲۳)	(۶,۰۷۲,۰۷۴)	(۱۸,۶۰۴,۴۵۱)	(۲۷,۵۹۹,۸۳۴)	(۲۲,۸۲۹,۵۷۲)	(۷۴,۲۱۰,۸۶۳)
مالیات سنوات قبل	۱,۱۱۶,۳۶۷	۲,۸۷۲,۱۱۲	۱,۲۶۱,۵۹۵	۰	۰	۰
سود خالص	۵۰,۷۷۴,۵۵۶	۲۸,۵۲۴,۶۳۱	۱۴۸,۴۴۹,۳۴۲	۱۵۷,۰۲۲,۸۷۳	۱۷۷,۴۶۸,۱۳۵	۴۳۰,۵۷۹,۴۹۶
تعداد سهام - میلیون سهم	۲۰,۰۰۰	۵۱,۰۰۰	۷۶,۰۰۰	۱۹۰,۰۰۰	۱۹۰,۰۰۰	۱۹۰,۰۰۰
سود هر سهم - ریال	۲,۵۳۹	۵۵۹	۱,۹۵۳	۸۲۶	۹۳۴	۲,۲۶۶
درصد حاشیه سود ناخالص	%۱۱,۴۴	%۶,۳۲	%۱۱,۵۶	%۸,۵۹	%۹,۳۲	%۱۴,۹۹
درصد حاشیه سود عملیاتی	%۱۲,۳۰	%۳,۱۸	%۱۴,۲۹	%۸,۵۷	%۹,۳۰	%۱۳,۸۷
درصد حاشیه سود خالص	%۱۰,۴۶	%۳,۲۹	%۱۳,۳۸	%۷,۳۷	%۸,۳۲	%۱۱,۵۵

بخش سوم - بررسی کلی شرکت‌های پالایشی و برآورد سود سال‌های ۱۴۰۰ و ۱۴۰۱

شرکت پالایش نفت بندرعباس - شبندر

وضعیت سهامداری

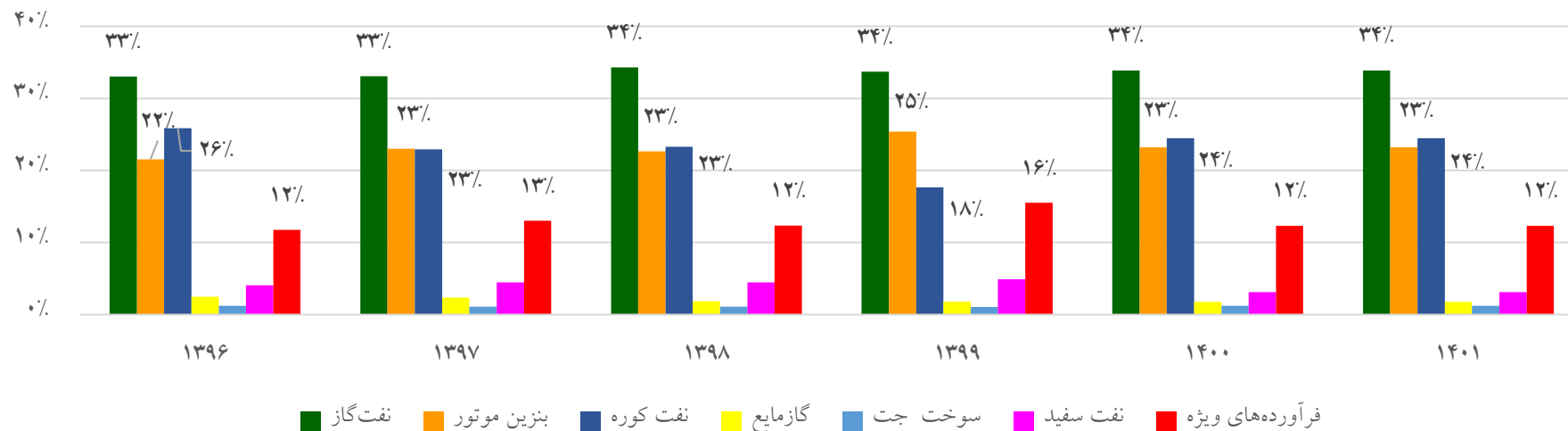
۱۳۴,۳۴۲	سرمایه - میلیارد ریال
۱۳۴,۳۴۲	تعداد سهام - میلیون سهم
۹,۱۸۰	ارزش هر سهم - ریال (۳۱ خرداد ۱۴۰۱)
۱,۲۳۳,۲۵۹	ارزش بازار - میلیارد ریال
۱,۵۳۲	سود خالص اعلامی هر سهم ۱۴۰۰ - ریال
۱,۶۸۹	سود خالص برآوردی هر سهم ۱۴۰۰ - ریال
۳,۸۴۹	سود خالص برآوردی هر سهم ۱۴۰۱ - ریال
۷۰	برآورد درصد تقسیم سود ۱۴۰۰
اوایل شهریور	برآورد تاریخ پرداخت سود سهام افراد حقیقی

- شرکت پالایش نفت بندرعباس دومین پالایشگاه بزرگ بورسی است که در فضایی به وسعت تقریبی ۷۰۰ هکتار در مجاورت شهر بندرعباس احداث و در سال ۱۳۷۶ مورد بهره‌برداری قرار گرفت. این مجموعه به منظور تأمین بخشی از فرآورده‌های نفتی مورد نیاز کشور و امکان صدور فرآورده‌های مازاد تأسیس شده است.
- ظرفیت اسمی پالایشگاه بندرعباس تا پایان تیر سال ۱۳۸۷ به میزان ۲۳۲ هزار بشکه در روز بوده است که در مرداد ۱۳۸۷ به ظرفیت ۳۲۰ هزار بشکه در روز رسید. همچنین این شرکت در سال ۱۳۹۱ با اجرای طرح مبتکرانه، بدون سرمایه‌گذاری ۳۰ هزار بشکه در روز خوراک پالایشگاه را افزایش داد و هم اکنون با ظرفیت ۳۵۰ هزار بشکه در روز مشغول فعالیت است و خوراک آن شامل ۳۰۰ هزار بشکه نفت خام سنگین و ۳۰ هزار بشکه میعانات گازی استحصالی از منابع گازی سرخون و ۲۰ هزار بشکه نفت خام سبک جزیره هنگام است.
- این پالایشگاه مدرن‌ترین و تنها پالایشگاه تصفیه نفت خام سنگین در سطح ایران و خاورمیانه است.

بخش سوم - بررسی کلی شرکت‌های پالایشی و برآورد سود سال‌های ۱۴۰۰ و ۱۴۰۱

ترکیب تولیدات

ترکیب تولیدات "شبندر"

وضعیت پروژه‌های در جریان

۱. طراحی بنیادی طرح ارتقا کیفیت محصولات سنگین
 ۲. پروژه احداث ۶ مخزن جدید جهت ذخیره سازی فرآورده‌های تولیدی
- کل سرمایه‌گذاری ریالی و ارزی پروژه‌ها به مبلغ ۴,۳ میلیون یورو و مبلغ ۲,۳۵۶ میلیارد ریال برآورد شده است.

آخرین گزارش حسابرسی:

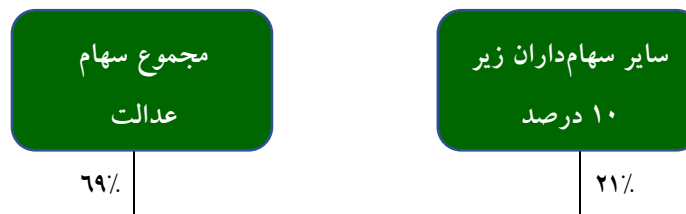
نکات بااهمیت بر سود هر سهم در گزارش حسابرس مستقل وجود ندارد.

بخش سوم - بررسی کلی شرکت‌های پالایشی و برآورد سود سال‌های ۱۴۰۰ و ۱۴۰۱

صورت سود و زیان پیش‌بینی شده (میلیون ریال)

کارشناسی ۱۴۰۱	کارشناسی ۱۴۰۰	حسابرسی نشده ۱۴۰۰	۱۳۹۹	۱۳۹۸	۱۳۹۷	سود و زیان
۳,۵۴۳,۶۰۳,۱۹۵	۱,۹۸۱,۷۹۴,۸۹۱	۱,۹۶۹,۷۰۴,۱۱۸	۸۹۴,۹۸۳,۱۱۰	۷۲۰,۱۸۹,۰۲۰	۴۵۳,۲۲۶,۵۱۴	درآمدهای عملیاتی
(۲,۹۴۰,۷۹۲,۷۷۰)	(۱,۷۲۶,۲۹۵,۸۴۸)	(۱,۷۳۸,۳۸۶,۶۲۱)	(۷۸۰,۱۶۸,۵۷۲)	(۶۶۱,۵۵۴,۱۰۶)	(۴۰۸,۷۷۳,۱۷۰)	بهای تمام شده درآمدهای عملیاتی
۶۰۲,۸۱۰,۴۲۵	۲۵۵,۴۹۹,۰۴۳	۲۳۱,۳۱۷,۴۹۷	۱۱۴,۸۱۴,۵۳۸	۵۸,۶۳۴,۹۱۴	۴۴,۴۵۳,۳۴۴	سود ناخالص
(۲۴,۰۳۲,۲۱۶)	(۱۶,۹۳۶,۳۰۲)	(۱۶,۹۳۶,۳۰۲)	(۱۰,۸۵۵,۹۸۸)	(۵,۶۳۰,۹۳۹)	(۴,۱۶۲,۰۴۵)	هزینه‌های فروش، اداری و عمومی
۱,۰۵۰,۰۰۰	۸,۴۲۰,۳۷۰	۸,۴۲۰,۳۷۰	۵۸,۳۶۰,۹۲۳	۱۳,۴۲۰,۸۱۶	۱,۰۷۳,۲۲۴	سایر درآمدها
.	.	.	(۹,۲۶۳,۶۳۵)	(۳۷,۵۶۰,۱۳۹)	.	سایر هزینه‌ها
۵۷۹,۸۲۸,۲۰۸	۲۴۶,۹۸۳,۱۱۱	۲۲۲,۸۰۱,۵۶۵	۱۵۳,۰۵۵,۸۳۸	۲۸,۸۶۴,۶۵۲	۴۱,۳۶۴,۵۲۳	سود عملیاتی
(۳,۷۷۵,۸۰۶)	(۲,۳۳۱,۹۸۷)	(۲,۳۳۱,۹۸۷)	(۴,۴۵۳,۷۰۲)	(۱۹۶,۰۰۸)	(۱۹۹,۷۳۹)	هزینه مالی
۲۸,۵۴۳,۰۳۶	۵,۹۶۵,۴۸۱	۱۹,۳۹۹,۶۷۳	۸,۹۵۷,۰۸۷	۳,۸۷۸,۲۴۲	۲,۲۰۷,۱۳۹	خالص سایر درآمدها و هزینه‌های غیرعملیاتی
۶۰۴,۵۹۵,۴۳۸	۲۵۰,۷۱۶,۶۰۵	۲۳۹,۹۶۹,۲۵۱	۱۵۷,۵۵۹,۲۲۳	۳۲,۵۴۶,۸۸۶	۴۳,۳۷۱,۹۲۳	سود قبل از مالیات
(۸۷,۵۳۵,۸۶۰)	(۲۳,۸۲۵,۷۵۶)	(۳۴,۱۲۶,۵۳۱)	(۲۳,۴۸۷,۴۷۲)	(۶,۱۶۶,۶۰۹)	(۸,۲۸۴,۰۹۴)	مالیات سال جاری
.	مالیات سنوات قبل
۵۱۷,۰۵۹,۵۷۸	۲۲۶,۸۹۰,۸۴۹	۲۰۵,۸۴۲,۷۲۰	۱۳۴,۰۷۱,۷۵۱	۲۶,۳۸۰,۲۷۷	۳۵,۰۸۷,۸۲۹	سود خالص
۱۳۴,۳۴۲	۱۳۴,۳۴۲	۱۳۴,۳۴۲	۱۳۴,۳۴۲	۲۸,۶۸۸	۱۳,۸۰۰	تعداد سهام-میلیون سهم
۳,۸۴۹	۱,۶۸۹	۱,۵۳۲	۹۹۸	۹۲۰	۲,۵۴۳	سود هر سهم-ریال
%۱۷,۰۱	%۱۲,۸۹	%۱۱,۷۴	%۱۲,۸۳	%۸,۱۴	%۹,۸۱	درصد حاشیه سود ناخالص
%۱۶,۳۶	%۱۲,۴۶	%۱۱,۳۱	%۱۷,۱۰	%۴,۰۱	%۹,۱۳	درصد حاشیه سود عملیاتی
%۱۴,۵۹	%۱۱,۴۵	%۱۰,۴۵	%۱۴,۹۸	%۳,۶۶	%۷,۷۴	درصد حاشیه سود خالص

وضعیت سهامداری

۱۷۰,۰۰۰	سرمایه - میلیارد ریال
۱۷۰,۰۰۰	تعداد سهام - میلیون سهم
۵,۴۶۰	ارزش هر سهم - ریال (۳۱ فروردین ۱۴۰۱)
۹۲۸,۲۰۰	ارزش بازار - میلیارد ریال
۸۵۱	سود خالص اعلامی هر سهم ۱۴۰۰ - ریال
۹۸۲	سود خالص برآوردی هر سهم ۱۴۰۰ - ریال
۲,۳۱۳	سود خالص برآوردی هر سهم ۱۴۰۱ - ریال
۲۰	برآورد درصد تقسیم سود ۱۴۰۰
	برآورد تاریخ پرداخت سود سهام افراد حقیقی اواسط مرداد

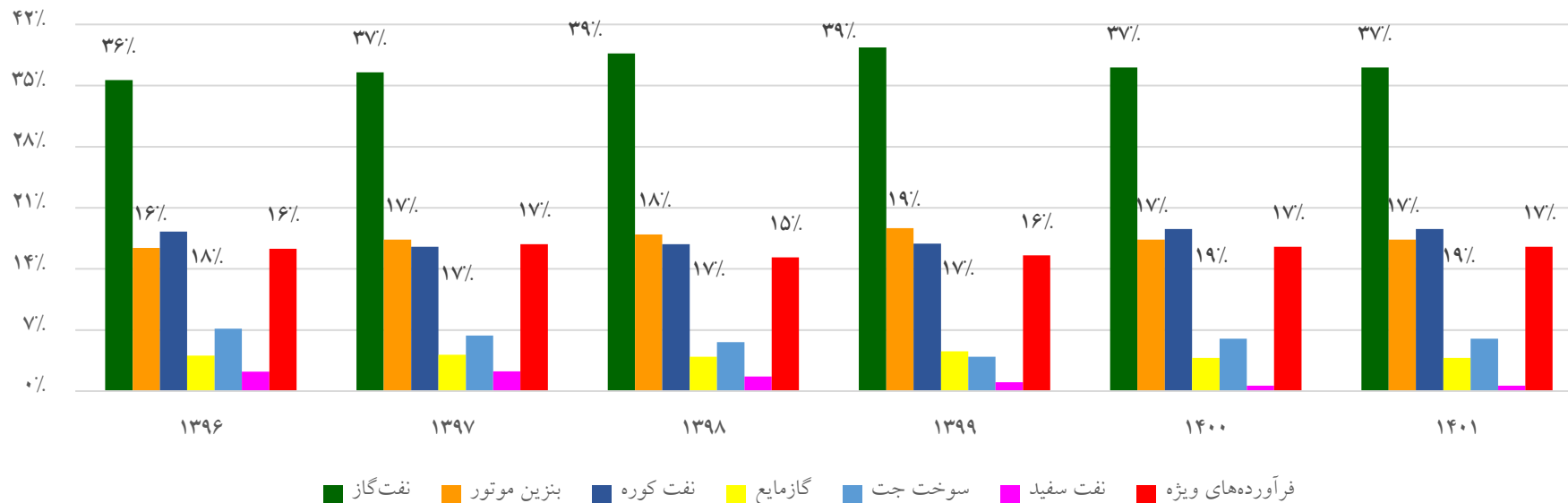
پالایش نفت تهران

- این مجتمع پالایشی متشکل از دو پالایشگاه جنوبی و شمالی در جنوب تهران است که به ترتیب در سال‌های ۱۳۴۷ و ۱۳۵۲ با مجموع ظرفیت ۱۸۵ هزار بشکه در روز به بهره‌برداری رسیده است. ظرفیت این پالایشگاه در طی مدت فعالیت به ۲۵۰ هزار بشکه در روز افزایش یافت.
- نفت خام مورد نیاز پالایشگاه تهران به‌طور روزانه توسط شرکت ملی مناطق نفت‌خیز جنوب و از طریق دو خط لوله ۲۴ و ۲۶ اینچ، از میدان‌های نفتی مارون و اهواز، تأمین می‌شود.
- محوطه مخزن SLOPS این شرکت با ظرفیت ۷۷,۰۰۰ بشکه به همراه حدود ۳۶,۰۰۰ بشکه مایعات نفتی داخل آن در خرداد ۱۴۰۰، دچار حریق شد. پس از این رویداد شرکت اعلام کرد از پوشش بیمه‌ای مناسب برخوردار است و هماهنگی‌های لازم برای بیمه‌گذاری برای جبران خسارت به عمل آمده است. پس از این رویداد شرکت اعلام کرد از پوشش بیمه‌ای مناسب برخوردار است و هماهنگی‌های لازم با بیمه‌گذاری برای جبران خسارت به عمل آمده است.

بخش سوم - بررسی کلی شرکتهای پالایشی و برآورد سود سالهای ۱۴۰۰ و ۱۴۰۱

ترکیب تولیدات

ترکیب تولیدات "شتران"

وضعیت پروژه‌های در جریان

احداث واحدهای تصفیه نفتای سنگین CCR. اتان زدایی از بنزین

نتیجه: افزایش کمی و کیفی تولید بنزین براساس استاندارد یورو ۵

درصد پیشرفت فیزیکی: ۱۴ درصد

برآورد مخارج پروژه: ارز: ۱۵۷ میلیون یورو، ریالی: ۱۰,۶۸۱ میلیارد ریال

برآورد تکمیل: سال ۱۴۰۳

آخرین گزارش حسابرسی:

نکات بااهمیت بر سود هر سهم در گزارش حسابرس مستقل وجود ندارد.

بخش سوم - بررسی کلی شرکت‌های پالایشی و برآورد سود سال‌های ۱۴۰۰ و ۱۴۰۱

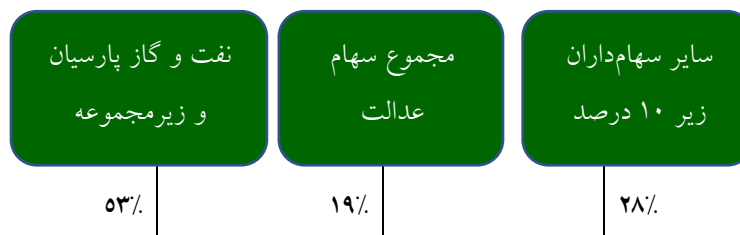
صورت سود و زیان پیش‌بینی شده (میلیون ریال)

سود و زیان	۱۳۹۷	۱۳۹۸	۱۳۹۹	حسابرسی نشده ۱۴۰۰	کارشناسی ۱۴۰۰	کارشناسی ۱۴۰۱
درآمدهای عملیاتی	۳۶۷.۹۹۴.۱۹۸	۵۶۱.۷۲۸.۱۷۰	۷۲۳.۰۲۴.۳۲۳	۱.۴۱۲.۸۶۴.۶۶۴	۱.۴۲۱.۳۶۴.۶۶۴	۲.۴۶۸.۶۵۶.۵۴۳
بهای تمام شده درآمدهای عملیاتی	(۳۳۰.۲۶۶.۳۱۰)	(۵۲۲.۳۰۶.۲۳۳)	(۶۳۶.۷۲۶.۵۶۰)	(۱.۲۷۹.۳۰۱.۹۶۵)	(۱.۲۷۱.۷۳۶.۹۶۵)	(۲.۰۴۸.۱۱۷.۳۸۵)
سود ناخالص	۳۷.۷۲۷.۸۸۸	۳۹.۴۲۱.۹۳۷	۸۶.۲۹۷.۷۶۳	۱۳۳.۵۶۲.۶۹۹	۱۴۹.۶۲۷.۶۹۹	۴۲۰.۵۳۹.۱۵۸
هزینه‌های فروش، اداری و عمومی	(۴.۳۰۸.۷۰۶)	(۳.۷۱۰.۹۵۱)	(۹.۹۰۰.۳۳۴)	(۱۳.۲۰۰.۴۲۱)	(۱۳.۲۰۰.۴۲۱)	(۱۸.۶۶۰.۴۳۷)
سایر درآمدها	۳۸۰.۸.۴۹۹	۴.۱۲۰.۴۹۱	۲۸.۳۵۸.۰۳۴	۱۲.۶۶۷.۱۶۸	۱۲.۶۶۷.۱۶۸	۶.۷۱۴.۹۶۰
سایر هزینه‌ها	۰	(۱۲.۴۸۴.۱۸۵)	۰	(۳۷۶.۶۰۵)	(۳۷۶.۶۰۵)	۰
سود عملیاتی	۳۷.۲۲۷.۶۸۱	۲۷.۳۴۷.۲۹۲	۱۰۴.۷۵۵.۴۶۳	۱۳۲.۶۵۲.۸۴۱	۱۴۸.۷۱۷.۸۴۱	۴۰۸.۵۹۳.۶۸۱
هزینه مالی	(۶۳.۹۲۴)	(۹۱.۱۳۶)	۰	۰	۰	۰
خالص سایر درآمدها و هزینه‌های غیر عملیاتی	۳.۵۰۶.۳۱۴	۱۱.۵۱۰.۸۹۲	۱۷.۹۳۱.۰۰۰	۳۴.۹۵۴.۹۷۴	۳۴.۹۵۴.۹۷۴	۴۵.۹۰۹.۱۰۳
سود قبل از مالیات	۴۰.۶۷۰.۰۷۱	۳۸.۷۶۷.۰۴۸	۱۲۲.۶۸۶.۴۶۳	۱۶۷.۶۰۷.۸۱۵	۱۸۳.۶۷۲.۸۱۵	۴۵۴.۵۰۲.۷۸۴
مالیات سال جاری	(۵.۲۹۸.۶۴۲)	(۴.۷۹۸.۶۷۰)	(۱۲.۴۸۵.۲۸۹)	(۲۱.۰۳۳.۶۰۸)	(۱۴.۸۴۱.۹۳۳)	(۶۱.۳۰۰.۹۸۸)
مالیات سنوات قبل	۰	(۱.۲۱۳.۱۱۲)	۵۹۲.۵۵۵	(۱.۹۰۶.۴۳۰)	(۱.۹۰۶.۴۳۰)	۰
سود خالص	۳۵.۳۷۱.۴۲۹	۳۲.۷۵۵.۲۶۶	۱۱۰.۷۹۳.۷۲۹	۱۴۴.۶۶۷.۷۷۷	۱۶۶.۹۲۴.۴۵۲	۳۹۳.۲۰۱.۷۹۶
تعداد سهام - میلیون سهم	۲۴.۰۰۰	۴۴.۰۰۰	۷۵.۰۰۰	۱۷۰.۰۰۰	۱۷۰.۰۰۰	۱۷۰.۰۰۰
سود هر سهم - ریال	۱.۴۷۴	۷۴۴	۱.۴۷۷	۸۵۱	۹۸۲	۲.۳۱۳
درصد حاشیه سود ناخالص	٪۱۰،۲۵	٪۷،۰۲	٪۱۱،۹۴	٪۹،۴۵	٪۱۰،۵۳	٪۱۷،۰۴
درصد حاشیه سود عملیاتی	٪۱۰،۱۲	٪۴،۸۷	٪۱۴،۴۹	٪۹،۳۹	٪۱۰،۴۶	٪۱۶،۵۵
درصد حاشیه سود خالص	٪۹،۶۱	٪۵،۸۳	٪۱۵،۳۲	٪۱۰،۲۴	٪۱۱،۷۴	٪۱۵،۹۳

بخش سوم - بررسی کلی شرکت‌های پالایشی و برآورد سود سال‌های ۱۴۰۰ و ۱۴۰۱

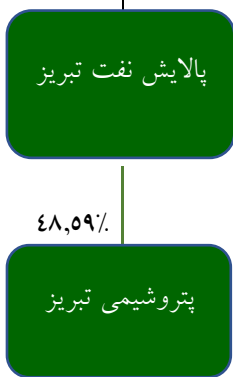
شرکت پالایش نفت تبریز - شبریز

وضعیت سهامداری

۱۰,۰۰۰	سرمایه - میلیارد ریال
۱۰,۰۰۰	تعداد سهام - میلیون سهم
۲۱,۵۲۰	ارزش هر سهم - ریال (۳۰ خرداد ۱۴۰۱)
۶۴۵,۶۰۰	ارزش بازار - میلیارد ریال
۵,۱۸۴	سود خالص اعلامی هر سهم ۱۴۰۰ - ریال
۷,۱۰۵	سود خالص برآوردی هر سهم ۱۴۰۰ - ریال
۱۸,۷۳۴	سود خالص برآوردی هر سهم ۱۴۰۱ - ریال
۷۵	برآورد درصد تقسیم سود ۱۴۰۰
اوایل شهریور	برآورد تاریخ پرداخت سود سهام افراد حقیقی

- سود سال ۱۴۰۰ و ۱۴۰۱ براساس سرمایه قدیم محاسبه شده است. سود برآوردی این شرکت براساس سرمایه ۳۰۰,۰۰۰ میلیارد ریالی، برای سال‌های یاد شده به ترتیب مبلغ ۲,۳۶۸ ریال و ۶,۲۴۵ ریال است.

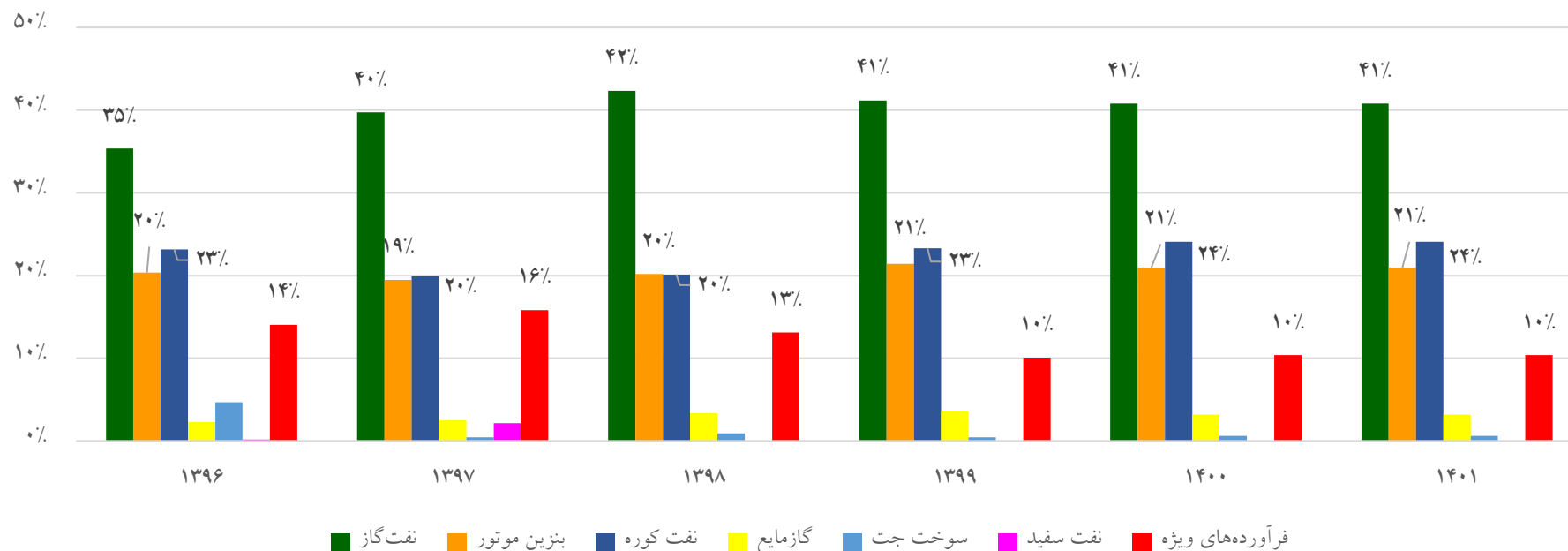

- شرکت پالایش نفت تبریز در سال ۱۳۵۳ طراحی و پس از اتمام مراحل احداث در بهمن سال ۱۳۵۶ با ظرفیت اسمی ۸۰,۰۰۰ بشکه در روز راه‌اندازی شد. ظرفیت تولید شرکت در سال ۱۳۷۱ به ۱۱۰,۰۰۰ بشکه در روز افزایش یافت.
- نفت خام مورد نیاز پالایشگاه تبریز به‌طور روزانه توسط شرکت ملی مناطق نفت‌خیز جنوب، از میدان‌های نفتی مارون و اهواز، تأمین می‌شود.
- در سال ۱۳۹۲، معادل ۴۸,۵۹ درصد از سهام شرکت پتروشیمی تبریز از طریق عرضه بلوکی سازمان خصوصی‌سازی خریداری شد. با توجه به طرح‌ها و پروژه‌های جاری این شرکت، رشد سودآوری آن در سال‌های بعد پیش‌بینی می‌شود. همچنین این موضوع باعث ورود جریان نقد مناسبی از طریق توزیع سود سهام به پالایش نفت تبریز خواهد شد. اقدامات اولیه در خصوص عرضه اولیه پتروشیمی تبریز انجام شده است.

بخش سوم - بررسی کلی شرکت‌های پالایشی و برآورد سود سال‌های ۱۴۰۰ و ۱۴۰۱

ترکیب تولیدات

ترکیب تولیدات "شبریز"

وضعیت پروژه‌های در جریان

سه پروژه واحد گوگردسازی جدید، خالص‌سازی هیدروژن و واحد بازیافت انتهای گوگردسازی که مخارج انباشته آنها در تاریخ ۳۱ شهریور ۱۴۰۰ جمعاً به مبلغ ۱,۱۹۰ میلیارد ریال بوده، در صورت بهره‌برداری باعث افزایش نفت‌گاز تولیدی با کیفیت بالاتر (کمتر از 10 PPM) خواهد شد. در حال حاضر تقریباً ۳۴ درصد تولیدات شرکت نفت‌گاز با کمتر از 10 PPM است و مابقی نفت‌گاز تولیدی شرکت با کیفیت بین 2500 PMM تا 5000 PPM است که تفاوت نرخ حدود ۱۰ دلاری در اسفند ۱۴۰۰ داشته است. کل سرمایه‌گذاری پروژه‌های یاد شده به مبلغ ۲,۴۵۰ میلیارد ریال برآورد شده است که تاریخ بهره‌برداری آنها اواسط سال ۱۴۰۱ خواهد بود.

بخش سوم – بررسی کلی شرکت‌های پالایشی و برآورد سود سال‌های ۱۴۰۰ و ۱۴۰۱

شرکت پتروشیمی تبریز، شرکت وابسته "شبریز"

شرکت پتروشیمی تبریز در سال ۱۳۷۵ به بهره‌برداری رسیده و جز پتروشیمی‌های الفینی طبقه‌بندی می‌گردد و از لحاظ نوع محصولات با "شصبیر" و "شاراک" شباهت دارد. ظرفیت اسمی آن، تولید ۳۷۶,۶۰۰ تن محصولات شامل پلی‌اتیلن سبک و سنگین، پروپیلن، پلی‌استایرن، ABS، و ... است. پالایش نفت تبریز در اواسط سال ۱۳۹۲، معادل ۴۸,۵۹ درصد سرمایه پتروشیمی تبریز را از طریق عرضه بلوکی سهام توسط سازمان خصوصی‌سازی خریداری نموده است.

براساس صورت‌های مالی شش ماهه ۱۴۰۰ برخی از پروژه‌های مهم شرکت در پاییز و زمستان ۱۴۰۰ به بهره‌برداری خواهد رسید که این موضوع ضمن افزایش ظرفیت تولیدی، می‌تواند باعث افزایش سودآوری شرکت گردد. لیکن به علت غیربورسی بودن اطلاعات دقیقی در این خصوص در دسترس نیست.

خط لوله اتیلن غرب با طول بیش از ۲,۷۰۰ کیلومتر از عسلویه تا تبریز امتداد دارد و ظرفیت آن خط تامین ۳ میلیون تن اتیلین در سال بوده که خوراک مورد نیاز شرکت‌های پتروشیمی احداث شده در مسیر خط را تامین می‌کند. با توجه به این موضوع شرکت پتروشیمی تبریز احداث واحد دوم پلی‌اتیلن را شروع نموده که مخارج تکمیل و تاریخ بهره‌برداری آن به ترتیب ۴۸,۷۷۱ میلیارد ریال و پاییز ۱۴۰۲ برآورد شده است.

ریسک و ابهام: از آنجا که ۴۵ درصد مواد اولیه مصرفی شرکت نفتا بوده است و قیمت نفت در چند ماه اخیر رشد زیادی داشته لذا، این موضوع باعث رشد چشم‌گیر بهای تمام شده تولیدات شرکت خواهد شد.

آخرین صورت سود و زیان منتشره توسط شرکت

شرح	شش ماهه ۱۴۰۰	سال ۱۳۹۹
درآمدهای عملیاتی	۶۰,۵۳۳,۴۹۶	۷۰,۹۰۳,۳۴۴
بهای تمام شده درآمدهای عملیاتی	(۴۱,۳۸۲,۲۵۶)	(۴۹,۶۹۷,۷۷۹)
سود ناخالص	۱۹,۱۵۱,۲۴۰	۲۱,۲۰۵,۵۶۵
سود عملیاتی	۱۷,۹۱۲,۴۰۸	۱۸,۵۸۹,۴۰۳
سود خالص	۱۷,۵۲۶,۹۳۱	۱۸,۶۷۴,۵۳۳
سود هر سهم	۳,۵۱۸	۳,۲۴۴

از آنجا که شرکت پتروشیمی تبریز غیربورسی بوده لذا دسترسی به گزارشات ماهانه تولید و فروش آن ممکن نیست، بدین منظور برای برآورد مقدار و مبلغ فروش آن از اطلاعات شش ماهه، مقدار و مبلغ فروش در بورس کالا و همچنین نرخ فروش پتروشیمی‌های مشابه استفاده شده است. براساس برآوردهای صورت گرفته، سود خالص این شرکت در سال ۱۴۰۰ بالغ بر ۲۵,۰۰۰ میلیارد ریال پیش‌بینی می‌گردد. با توجه به رویه تقسیم سود سال‌های قبل برآورد می‌گردد حداقل ۹۰ درصد از سود سال تقسیم شود که سهم "شبریز" معادل ۱۱,۰۰۰ میلیارد ریال برآورد شده است.

آخرین گزارش حسابرسی:

نکات بااهمیت بر سود هر سهم در گزارش حسابرس مستقل وجود ندارد.

بخش سوم - بررسی کلی شرکت‌های پالایشی و برآورد سود سال‌های ۱۴۰۰ و ۱۴۰۱

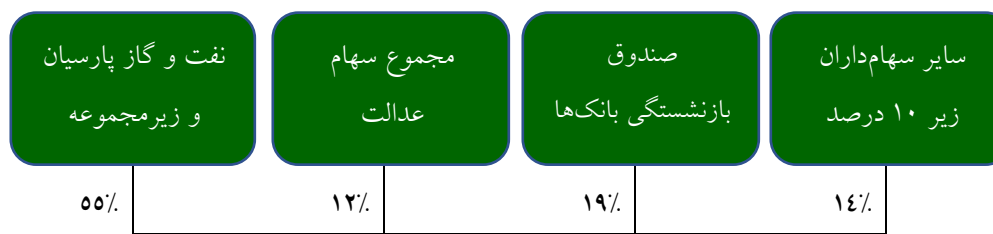
صورت سود و زیان پیش‌بینی شده (سود هر سهم بدون لحاظ نمودن آثار بهره‌برداری از پروژه‌های ارتقای کیفیت نفت‌گاز محاسبه شده است) - (میلیون ریال)

سود و زیان	۱۳۹۷	۱۳۹۸	۱۳۹۹	حسابرسی نشده ۱۴۰۰	کارشناسی ۱۴۰۰	کارشناسی ۱۴۰۱
درآمدهای عملیاتی	۱۷۱,۴۹۶,۶۸۴	۲۵۸,۱۱۹,۴۰۶	۳۵۸,۶۶۵,۲۵۶	۷۱۳,۵۹۸,۰۲۰	۷۱۷,۵۹۸,۰۲۰	۱,۲۶۳,۶۱۹,۷۱۴
بهای تمام شده درآمدهای عملیاتی	(۱۵۰,۶۸۹,۰۸۸)	(۲۳۷,۹۷۷,۷۳۵)	(۳۱۱,۱۷۳,۶۵۴)	(۶۴۸,۷۰۰,۵۶۱)	(۶۴۴,۷۰۰,۵۶۱)	(۱,۰۴۸,۳۲۴,۰۵۸)
سود ناخالص	۲۰,۸۰۷,۵۹۶	۲۰,۱۴۱,۶۷۱	۴۷,۴۹۱,۶۰۲	۶۴,۸۹۷,۴۵۹	۷۲,۸۹۷,۴۵۹	۲۱۵,۲۹۵,۶۵۶
هزینه‌های فروش، اداری و عمومی	(۱,۰۷۵,۲۰۴)	(۱,۵۷۰,۵۴۸)	(۱,۹۵۹,۹۴۶)	(۳,۱۱۹,۷۹۷)	(۳,۱۱۹,۷۹۷)	(۴,۴۴۹,۱۵۴)
سایر درآمدها	۸۳۳,۸۶۷	۱,۵۶۴,۷۳۸	۱۲,۰۱۲,۳۳۹	۷۰,۰۰۳	۷۰,۰۰۳	۱۰۳,۹۶۷
سایر هزینه‌ها	(۱۹,۷۳۶)	(۷,۳۵۳,۷۹۱)	(۲,۵۲۶)	(۱,۱۸۹,۶۳۶)	(۱,۱۸۹,۶۳۶)	(۲,۵۲۶)
سود عملیاتی	۲۰,۵۴۶,۵۲۳	۱۲,۷۸۲,۰۷۰	۵۷,۵۴۱,۴۶۹	۶۰,۶۵۸,۰۲۹	۶۸,۶۵۸,۰۲۹	۲۱۰,۹۴۷,۹۴۳
هزینه مالی	(۳۴۷,۳۷۰)	(۲۳,۲۰۲)	(۱,۴۳۲)	.	.	.
سود پتروشیمی تبریز	۷۲۶,۱۶۴	.	۴,۹۹۲,۱۲۳	.	۱۱,۰۰۰,۰۰۰	۷,۰۰۰,۰۰۰
خالص سایر درآمدها و هزینه‌های غیرعملیاتی	۲۹۹,۳۰۶	(۲۱۰,۰۲۲)	۹۰,۴۳۱	۷۳۲,۴۴۸	۷۳۲,۴۴۸	۸۰۳,۷۷۴
سود قبل از مالیات	۲۱,۲۲۴,۶۲۳	۱۲,۵۴۸,۸۴۶	۶۲,۵۹۲,۵۹۱	۶۱,۳۹۰,۴۷۷	۸۰,۳۹۰,۴۷۷	۲۱۸,۷۵۱,۷۱۷
مالیات سال جاری	(۳,۷۶۶,۹۴۲)	(۲,۵۰۰,۸۵۰)	(۶,۹۱۴,۷۹۰)	(۹,۵۴۷,۶۰۸)	(۹,۳۳۶,۳۶۰)	(۳۱,۴۱۶,۵۹۱)
مالیات سنوات قبل	(۵۱۲,۵۳۷)
سود خالص	۱۶,۹۴۵,۱۴۴	۱۰,۰۴۷,۹۹۶	۵۵,۶۷۷,۸۰۱	۵۱,۸۴۲,۸۶۹	۷۱,۰۵۴,۱۱۷	۱۸۷,۳۳۵,۱۲۶
تعداد سهام - میلیون سهم	۳,۸۸۴	۱۰,۰۰۰	۱۰,۰۰۰	۱۰,۰۰۰	۱۰,۰۰۰	۳۰,۰۰۰
سود هر سهم - ریال	۴,۳۶۳	۱,۰۰۵	۵,۵۶۸	۵,۱۸۴	۷,۱۰۵	۶,۲۴۵
درصد حاشیه سود ناخالص	%۱۲,۱۳	%۷,۸۰	%۱۳,۲۴	%۹,۰۹	%۱۰,۱۶	%۱۷,۰۴
درصد حاشیه سود عملیاتی	%۱۱,۹۸	%۴,۹۵	%۱۶,۰۴	%۸,۵۰	%۹,۵۷	%۱۶,۶۹
درصد حاشیه سود خالص	%۹,۸۸	%۳,۸۹	%۱۵,۵۲	%۷,۲۶	%۹,۹۰	%۱۴,۸۳

بخش سوم - بررسی کلی شرکت‌های پالایشی و برآورد سود سال‌های ۱۴۰۰ و ۱۴۰۱

شرکت پالایش نفت شیراز - شراز

وضعیت سهامداری

پالایش نفت شیراز

۲۰٪

پالایش پارس فرآیند

- شرکت پالایش نفت شیراز با ظرفیت اسمی اولیه پالایش ۴۰,۰۰۰ بشکه نفت خام در روز در سال ۱۳۵۲ به بهره‌برداری رسید، همچنین ظرفیت اسمی این پالایشگاه در سال‌های بعد به پالایش ۶۰,۰۰۰ افزایش یافت.
- خوراک نفت خام مورد نیاز شرکت به وسیله‌ی یک خط لوله‌ی ۱۰ اینچی به طول ۲۳۰ کیلومتر از چاه‌های نفتی منطقه گچساران و خط لوله ده اینچی به طول ۱۱۰ کیلومتر از منابع نفتی سروستان و خط لوله ۸ اینچی به طول ۲۲۷ کیلومتر از میعانات آغار و دالان تأمین می‌گردد.

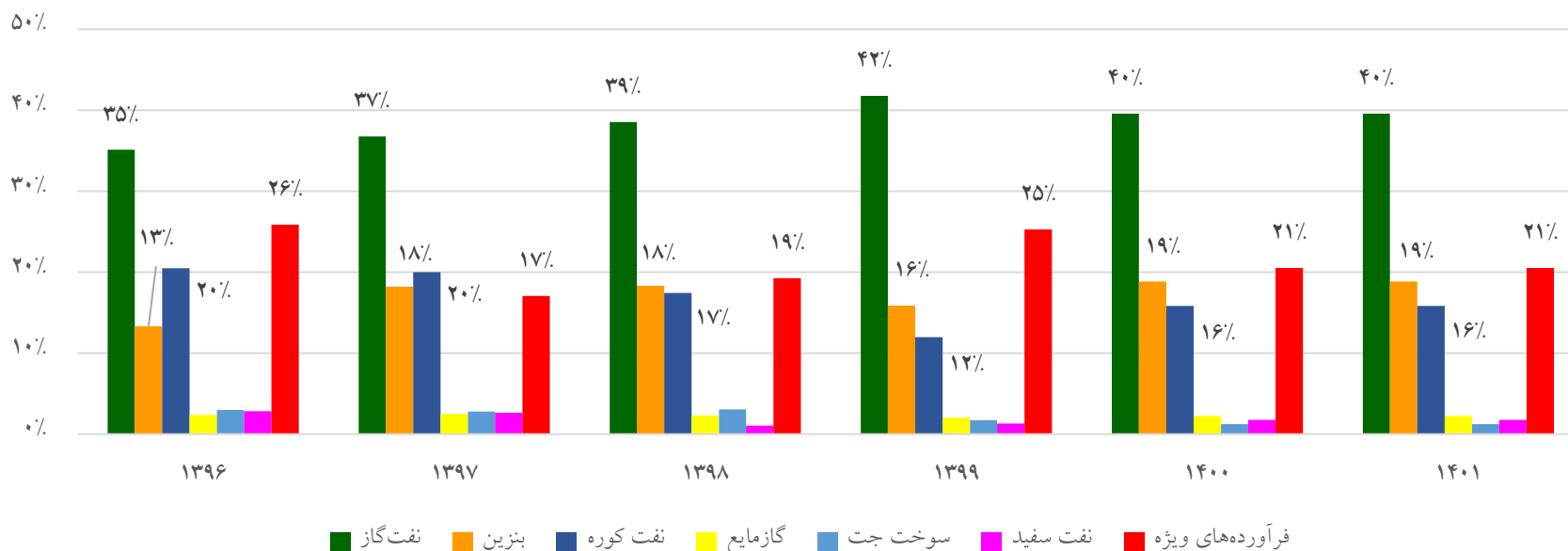
۱,۰۲۷	سرمایه - میلیارد ریال
۱,۰۲۷	تعداد سها - میلیون سهم
۱۴۲,۱۵۰	ارزش هر سهم - ریال (۱۶ فروردین ۱۴۰۱)
۱۴۶,۰۶۶	ارزش بازار - میلیارد ریال
۲۲,۴۳۳	سود خالص اعلامی هر سهم ۱۴۰۰ - ریال
۲۷,۵۳۴	سود خالص برآوردی هر سهم ۱۴۰۰ - ریال
۶۸,۴۲۰	سود خالص برآوردی هر سهم ۱۴۰۱ - ریال
۷۵	برآورد درصد تقسیم سود ۱۴۰۰
اوایل شهریور	برآورد تاریخ پرداخت سود سهام افراد حقیقی

- سود سال ۱۴۰۰ و ۱۴۰۱ براساس سرمایه قدیم محاسبه شده است. سود این شرکت براساس سرمایه ۱۱,۰۰۰ میلیارد ریالی، برای سال‌های یاد شده به ترتیب مبالغ ۲,۵۷۲ ریال و ۶,۳۹۱ ریال برآورد می‌گردد.

بخش سوم - بررسی کلی شرکت‌های پالایشی و برآورد سود سال‌های ۱۴۰۰ و ۱۴۰۱

ترکیب تولیدات

ترکیب تولیدات "شراز"

وضعیت پروژه‌های در جریان

با توجه به صورت‌های مالی شش ماهه منتهی به ۳۱ شهریور ۱۴۰۰، دو پروژه بااهمیت شرکت که فرآیند تکمیل آن‌ها در دست اجراست به شرح زیر می‌باشند:

الف) پروژه آیزومریزاسیون: مخارج انباشته این پروژه تا تاریخ ۳۱ شهریور ۱۴۰۰، جمعاً به مبلغ ۱,۰۹۲ میلیارد ریال بوده که مخارج تکمیل آن معادل ۶,۹۳۴ میلیارد ریال برآورد شده است. هدف از اجرای این پروژه کاهش مصرف MTBE (کاهش بهای تمام شده تولید) و افزایش تولید بنزین یورو ۵ (رشد سودآوری شرکت از محل تولید محصول با ارزش افزوده بالاتر) است. هر چند در صورت‌های مالی شش ماهه منتهی به ۳۱ شهریور ۱۴۰۰، تاریخ بهره‌برداری از این پروژه در پایان سال ۱۴۰۰ برآورد شده است لیکن تا تاریخ این گزارش این پروژه به بهره‌برداری نرسیده است.

ب) واحد تصفیه هیدروژنی نفت‌گاز: مخارج انباشته این پروژه تا تاریخ ۳۱ شهریور ۱۴۰۰، جمعاً به مبلغ ۶,۳۵۵ میلیارد ریال بوده که مخارج تکمیل آن معادل ۳۹,۳۶۹ میلیارد ریال برآورد شده است. هدف از اجرای این پروژه کاهش گوگرد نفت‌گاز تولیدی شرکت (در حال حاضر کل تولیدات شرکت که ۲۶,۰۰۰ بشکه در روز است) از محدوده 6.000 PPM تا 8.500 PPM به 10 PPM است. تاریخ بهره‌برداری از این پروژه اواخر سال ۱۴۰۱ برآورد شده است. بهره‌برداری از این پروژه باعث رشد بسیار خوب سودآوری شرکت خواهد شد.

بخش سوم - بررسی کلی شرکت‌های پالایشی و برآورد سود سال‌های ۱۴۰۰ و ۱۴۰۱

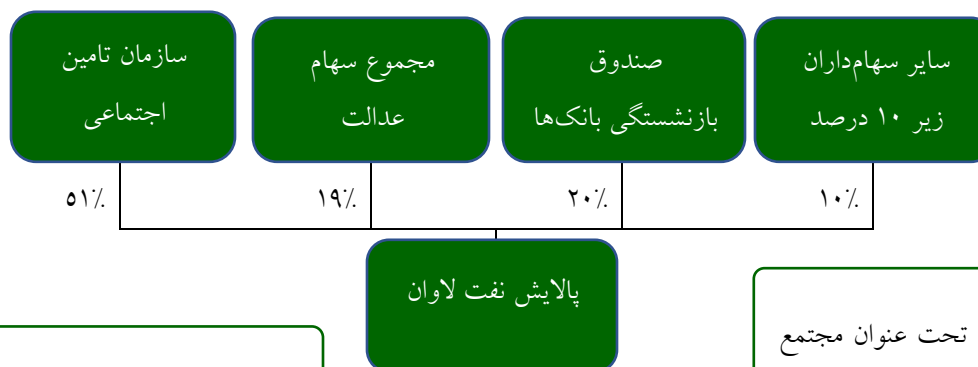
صورت سود و زیان پیش‌بینی شده (سود هر سهم بدون لحاظ نمودن آثار بهره‌برداری از پروژه‌های ارتقای کیفیت فرآورده‌های تولیدی محاسبه شده است) - (میلیون ریال)

سود و زیان	۱۳۹۷	۱۳۹۸	۱۳۹۹	حسابرسی نشده ۱۴۰۰	کارشناسی ۱۴۰۰	کارشناسی ۱۴۰۱
درآمدهای عملیاتی	۷۵.۹۵۲.۶۹۵	۱۳۰.۱۷۹.۴۵۹	۱۴۵.۳۵۲.۹۹۴	۳۱۵.۲۰۰.۱۰۴	۳۱۶.۷۴۱.۴۲۷	۵۵۹.۹۲۶.۲۰۷
بهای تمام شده درآمدهای عملیاتی	(۶۸.۰۰۷.۰۱۲)	(۱۲۳.۵۲۵.۰۲۹)	(۱۲۷.۹۸۸.۲۴۹)	(۲۸۸.۱۴۷.۵۷۰)	(۲۸۷.۱۰۴.۶۰۸)	(۴۶۶.۱۹۷.۶۱۶)
سود ناخالص	۷.۹۴۵.۶۸۳	۶.۶۵۴.۴۳۰	۱۷.۳۶۴.۷۴۵	۲۷.۰۵۲.۵۳۴	۲۹.۶۳۶.۸۱۹	۹۳.۷۲۸.۵۹۱
هزینه‌های فروش، اداری و عمومی	(۱.۹۹۷.۵۱۲)	(۱.۸۷۰.۳۷۸)	(۳.۱۵۹.۷۶۷)	(۴.۳۴۸.۲۳۶)	(۴.۳۴۸.۲۳۶)	(۶.۱۷۸.۲۵۹)
سایر درآمدها	۱.۰۴۰.۶۸۶	۱.۷۲۷.۸۴۱	۹.۱۴۴.۹۴۵	۱.۷۷۳.۳۱۸	۱.۷۷۳.۳۱۸	۱۳۵.۹۶۰
سایر هزینه‌ها	۰	(۷.۱۵۴.۶۸۷)	۰	۰	۰	۰
سود عملیاتی	۶.۹۸۸.۸۵۷	(۶۴۲.۷۹۴)	۲۳.۳۴۹.۹۲۳	۲۴.۴۷۷.۶۱۶	۲۷.۰۶۱.۹۰۱	۸۷.۶۸۶.۲۹۲
هزینه مالی	(۱۲.۰۲۶)	(۲۴.۰۶۸)	(۲.۴۷۱)	(۳۰۵.۲۶۶)	(۳۰۵.۲۶۶)	(۴.۶۰۸.۴۱۰)
خالص سایر درآمدها و هزینه‌های غیر عملیاتی	(۵۷۴.۶۴۲)	۱.۶۷۴.۱۷۴	۱.۱۷۷.۹۷۶	۲.۷۴۷.۳۹۱	۲.۷۴۷.۳۹۱	(۲.۳۸۸.۳۲۱)
سود قبل از مالیات	۶.۴۰۲.۱۸۹	۱.۰۰۷.۳۱۲	۲۴.۵۲۵.۴۲۸	۲۶.۹۱۹.۷۴۱	۲۹.۵۰۴.۰۲۶	۸۰.۶۸۹.۵۶۱
مالیات سال جاری	(۱.۰۳۵.۶۱۴)	۰	(۳.۷۹۱.۴۲۰)	(۳.۸۶۹.۲۲۸)	(۱.۲۱۱.۰۱۱)	(۱۰.۳۸۴.۲۸۴)
مالیات سنوات قبل	۰	۰	۰	۰	۰	۰
سود خالص	۵.۳۶۶.۵۷۵	۱.۰۰۷.۳۱۲	۲۰.۷۳۴.۰۰۸	۲۳.۰۵۰.۵۱۳	۲۸.۲۹۳.۰۱۵	۷۰.۳۰۵.۲۷۷
تعداد سهام - میلیون سهم	۱.۰۲۸	۱.۰۲۸	۱.۰۲۸	۱.۰۲۸	۱.۰۲۸	۱.۰۲۸
سود هر سهم - ریال	۵.۲۲۳	۹۸۰	۲۰.۱۷۸	۲۲.۴۳۳	۲۷.۵۳۴	۶۸.۴۲۰
درصد حاشیه سود ناخالص	٪۱۰.۴۶	٪۵.۱۱	٪۱۱.۹۵	٪۸.۵۸	٪۹.۳۶	٪۱۶.۷۴
درصد حاشیه سود عملیاتی	٪۹.۲۰	٪-۰.۴۹	٪۱۶.۰۶	٪۷.۷۷	٪۸.۵۴	٪۱۵.۶۶
درصد حاشیه سود خالص	٪۷.۰۷	٪-۰.۷۷	٪۱۴.۲۶	٪۷.۳۱	٪۸.۹۳	٪۱۲.۵۶

بخش سوم - بررسی کلی شرکت‌های پالایشی و برآورد سود سال‌های ۱۴۰۰ و ۱۴۰۱

شرکت پالایش نفت لاوان - شاولان

وضعیت سهامداری

پالایش نفت لاوان

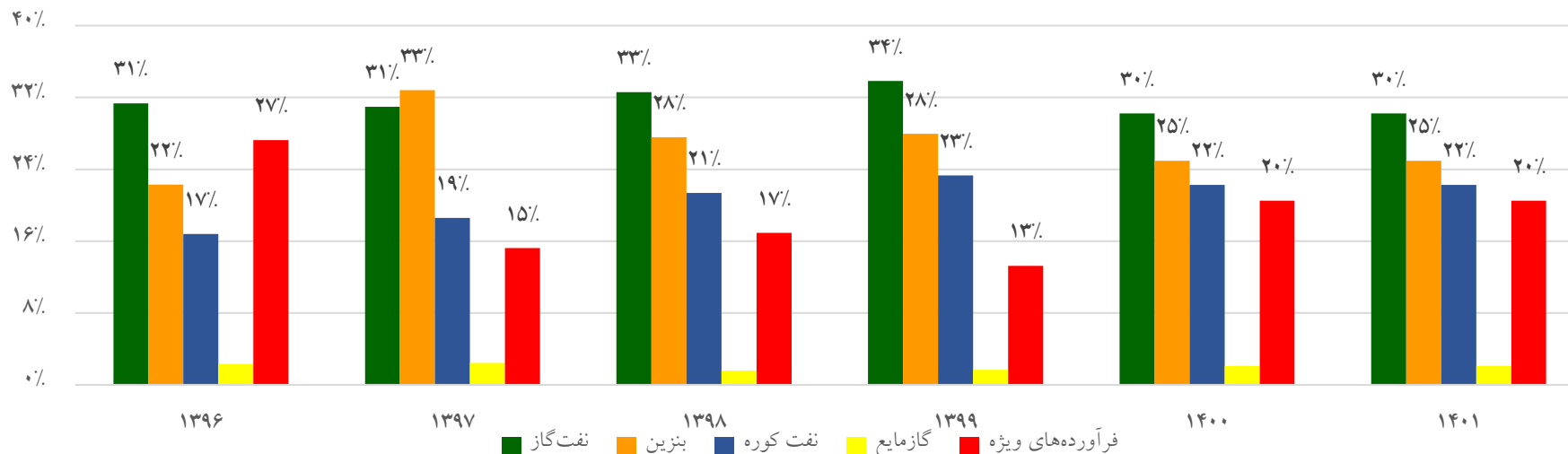
۸,۰۰۰	سرمایه - میلیارد ریال
۸,۰۰۰	تعداد سهام - میلیون سهم
۲۴,۲۰۰	ارزش هر سهم - ریال (۳۱ خرداد ۱۴۰۱)
۱۹۳,۶۰۰	ارزش بازار - میلیارد ریال
۴,۰۲۱	سود خالص اعلامی هر سهم ۱۴۰۰ - ریال
۴,۶۲۸	سود خالص برآوردی هر سهم ۱۴۰۰ - ریال
۹,۵۳۸	سود خالص برآوردی هر سهم ۱۴۰۱ - ریال
۷۵	برآورد درصد تقسیم سود ۱۴۰۰
اوایل شهریور	برآورد تاریخ پرداخت سود سهام افراد حقیقی

- شرکت پالایش نفت لاوان در سال ۱۳۵۵ تحت عنوان مجتمع تقطیر لاوان زیر نظر پالایشگاه شیراز با ظرفیت ۲۰,۰۰۰ بشکه نفت خام در روز توسط شرکت اینگرا یوگسلاوی سابق و با نظارت شرکت ملی نفت ساخته شده و مورد بهره‌برداری قرار گرفت. ظرفیت این پالایشگاه طی سال‌های ۱۳۷۳ و ۱۳۹۰ به ۵۵,۰۰۰ بشکه در روز افزایش یافت.
- خوراک پالایشگاه که شامل ۳۵ هزار بشکه نفت خام و ۲۰ هزار بشکه میعانات گازی است به ترتیب توسط یک رشته خط لوله ۱۲ اینچ از مخازن تاسیسات شرکت نفت فلات قاره لاوان و حمل توسط کشتی از پارس جنوبی تامین می‌گردد.
- باتوجه به موقعیت جغرافیایی این پالایشگاه، ۴۵ درصد از فروش شرکت در شش ماهه ۱۴۰۰، فروش صادراتی بوده است.

بخش سوم - بررسی کلی شرکت‌های پالایشی و برآورد سود سال‌های ۱۴۰۰ و ۱۴۰۱

ترکیب تولیدات

ترکیب تولیدات "شاوان"

پروژه‌های در جریان:

براساس صورت‌های مالی شش ماهه منتهی به ۳۱ شهریور ۱۴۰۰، شرکت فاقد پروژه بااهمیت موثر بر سودآوری آن است.

آخرین گزارش حسابرسی:

نکات بااهمیت بر سود هر سهم با توجه به آخرین گزارش حسابررس مستقل به شرح زیر است:

(۱) اعلامیه فروش مقدار ۱۹۶,۵۳۲ مترمکعب نفت کوره صادراتی به بهای تمام شده به مبلغ ۱۱,۸۶۷ میلیارد ریال از سال ۱۳۹۷ تاکنون توسط شرکت ملی پالایش و پخش فرآورده‌های نفتی ایران ارسال نگردیده است.

بخش سوم - بررسی کلی شرکت‌های پالایشی و برآورد سود سال‌های ۱۴۰۰ و ۱۴۰۱

صورت سود و زیان پیش‌بینی شده - (میلیون ریال)

کارشناسی ۱۴۰۱	کارشناسی ۱۴۰۰	حسابرسی نشده ۱۴۰۰	۱۳۹۹	۱۳۹۸	۱۳۹۷	سود و زیان
۵۵۴,۳۳۳,۶۴۵	۳۲۱,۹۴۹,۵۸۱	۳۲۰,۳۷۳,۵۸۱	۱۳۹,۲۷۶,۸۴۹	۱۱۳,۳۸۶,۷۶۶	۶۸,۷۷۵,۳۶۸	درآمدهای عملیاتی
(۴۶۱,۷۶۸,۵۱۷)	(۲۷۷,۷۶۵,۶۶۴)	(۲۷۹,۳۳۳,۶۶۴)	(۱۱۵,۴۸۰,۷۱۲)	(۱۰۹,۹۰۷,۹۶۶)	(۶۴,۱۸۵,۱۷۱)	بهای تمام شده درآمدهای عملیاتی
۹۲,۵۹۵,۱۲۸	۴۴,۱۸۳,۹۱۷	۴۱,۰۳۹,۹۱۷	۲۳,۷۹۶,۱۳۷	۳,۴۷۸,۸۰۰	۴,۵۹۰,۰۹۷	سود ناخالص
(۲,۵۰۷,۶۹۱)	(۱,۷۵۹,۷۷۴)	(۱,۷۵۹,۷۷۴)	(۱,۰۰۹,۴۹۸)	(۷۵۹,۰۸۰)	(۸۱۱,۸۲۷)	هزینه‌های فروش، اداری و عمومی
۷۴۷,۷۱۶	۸۴۲,۸۷۰	۸۴۲,۸۷۰	۲,۹۱۳,۰۴۰	۳,۵۴۷,۰۲۱	۰	سایر درآمدها
۰	(۲,۴۱۱,۳۳۷)	(۲,۴۱۱,۳۳۷)	(۱,۳۹۴,۸۸۷)	(۲,۹۳۹,۷۴۴)	۰	سایر هزینه‌ها
۹۰,۸۳۵,۱۵۳	۴۰,۸۵۵,۶۷۶	۳۷,۷۱۱,۶۷۶	۲۴,۳۰۴,۷۹۲	۳,۳۲۶,۹۹۷	۳,۷۷۸,۲۷۰	سود عملیاتی
(۱,۳۹۷,۱۰۴)	(۱,۰۸۳,۱۹۴)	(۱,۰۸۳,۱۹۴)	(۴۸۴,۱۲۱)	(۴۶۲,۸۶۹)	(۳۱۹,۳۳۰)	هزینه مالی
۲۷۹,۵۷۱	۴۸۳,۴۸۷	۴۸۳,۴۸۷	۷۱,۶۴۶	۶۰۲,۲۸۲	۱۸۹,۶۹۵	خالص سایر درآمدها و هزینه‌های غیر عملیاتی
۸۹,۷۱۷,۶۲۰	۴۰,۲۵۵,۹۶۹	۳۷,۱۱۱,۹۶۹	۲۳,۸۹۲,۳۱۷	۳,۴۶۶,۴۱۰	۳,۶۴۸,۶۳۵	سود قبل از مالیات
(۱۳,۴۱۵,۷۰۷)	(۳,۲۳۰,۷۰۱)	(۴,۹۴۴,۸۴۵)	(۳,۲۱۰,۹۸۶)	(۶۰۳,۷۶۱)	(۵۶۳,۲۸۸)	مالیات سال جاری
	۰	۰	(۱۳۳,۷۷۷)	(۷۱,۹۴۴)	(۵۴,۸۸۶)	مالیات سنوات قبل
۷۶,۳۰۱,۹۱۳	۳۷,۰۲۵,۲۶۸	۳۲,۱۶۷,۱۲۴	۲۰,۵۴۷,۵۵۴	۲,۷۹۰,۷۰۵	۳,۰۳۰,۴۶۱	سود خالص
۸,۰۰۰	۸,۰۰۰	۸,۰۰۰	۱,۱۴۳	۱,۱۴۳	۱,۱۴۳	تعداد سهام - میلیون سهم
۹,۵۳۸	۴,۶۲۸	۴,۰۲۱	۱۷,۹۷۰	۲,۴۴۱	۲,۶۵۰	سود هر سهم - ریال
%۱۶,۷۰	%۱۳,۷۲	%۱۲,۸۱	%۱۷,۰۹	%۳,۰۷	%۶,۶۷	درصد حاشیه سود ناخالص
%۱۶,۳۹	%۱۲,۶۹	%۱۱,۷۷	%۱۷,۴۵	%۲,۹۳	%۵,۴۹	درصد حاشیه سود عملیاتی
%۱۳,۷۶	%۱۱,۵۰	%۱۰,۰۴	%۱۴,۷۵	%۲,۴۶	%۴,۴۱	درصد حاشیه سود خالص

سلب مسئولیت:

آنچه در این گزارش ارائه گردید، صرفاً دیدگاه کارشناسان و تحلیل‌گران سبدگردان بها بازار پارس براساس آخرین وضعیت گروه پالایشی بوده و مفروضات آن باتوجه به قیمت‌های جهانی، برابری نرخ دلار به ریال و سیاست‌های دولت ممکن است تغییرات زیادی نماید، از این‌رو این گزارش به تنهایی نمی‌تواند مبنای معامله سرمایه‌گذاران قرار گیرد.

راه‌های ارتباط با ما:

- آدرس: تهران، ونک، خیابان ملاصدرا، خیابان شیرازی جنوبی، خیابان سامان، پلاک ۷۹، ساختمان ایده‌آل، طبقه دوم
- تلفن: ۸۸۶۲۶۴۹۰
- پست الکترونیکی: Info@bahabazaar.com
- تارنمای شرکت سبدگردان بها بازار پارس: www.bahabazaar.com